

MTS

SUOMALAISTEN MIELIPITEITÄ
ULKO- JA TURVALLISUUSPOLITIIKASTA,
MAANPUOLUSTUKSESTA JA TURVALLISUUDESTA

MAANPUOLUSTUSTIEDOTUKSEN SUUNNITTELUKUNTA

Tiedotteita ja katsauksia
Joulukuu 2016

MTS Tiedotteita ja katsauksia 2/2016

**Suomalaisten mielipiteitä
ulko- ja turvallisuuspolitiikasta,
maanpuolustuksesta ja turvallisuudesta**

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta

4041 0017
Painotuote

Puolustusministeriö

ISBN: 978-951-25-2829-5 (print), 978-951-25-2830-1 (pdf)

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö/Tietotuki- ja julkaisuyksikkö/Anitta Tärkkan

Helsinki 2016

SAATTEEKSI

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan (MTS) haastattelututkimuksessa on selvitetty kansalaisten mielipiteitä Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta. Mukana oli myös kysymyksiä turvallisuuteen ja turvallisuudentunteeseen vaikuttavista tekijöistä ja turvallisuuden kehittämisestä seuraavan viiden vuoden aikana sekä huolta aiheuttavista tekijöistä ja luottamuksesta Euroopan unionin tulevaisuuteen. Kysymyksiä oli kaikkiaan 18, joista yksi uusi.

Tutkimuksen teki Taloustutkimus Oy MTS:n toimeksiannosta. Se toteutettiin omnibustutkimuksen osana henkilökohtaisina haastatteluina. Kaikkiaan haastateltiin 1000 henkilöä. Tutkimuksen kohderyhmä oli 15 - 79 -vuotias väestö lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa. Otos muodostettiin kiintiöpöiminnällä, jossa kiintiöinä ovat ikä-, sukupuoli-, alue- ja kuntatyyppijakautuma. Haastatteluja tehtiin 93 paikkakunnalla, joista kaupunkeja oli 52 ja muita kuntia 41. Otos on painotettu kohderyhmää vastaavaksi. Painotetut N-luvut vastaavat Suomen 15 -79-vuotiasta väestöä tuhansina (SVT 31.12.2015).

Haastattelut tehtiin 22.9. – 11.10.2016. Tutkimuksen virhemarginaali on 3,2 prosenttiyksikköä suuntaansa.

Puoluekantaa taustamuuttujana tarkasteltaessa on otettava huomioon, että koska suurten puolueiden kohdalla virhemarginaali on pienempi, näistä saadaan luotettavampia tietoja kuin pienistä puolueista, joiden kannattajia on otoksessa vähän.

Tutkimuksessa kysyttiin: "Mitä puoluetta äänestäisitte, jos eduskuntavaalit pidettäisiin nyt?". Haastateltavista ilmoitti puoluekantansa 65 prosenttia (654 henkilöä), ja sen jätti kertomatta 35 prosenttia (346 henkilöä). Vuonna 2015 puoluekantansa ilmoitti 78 prosenttia ja sen jätti ilmoittamatta 22 prosenttia vastaajista.

Raportti koostuu tekstiosasta ja sitä täydentävistä kuvista, joissa näkyvät myös aiemmin esitettyjen kysymysten aikasarjat. Kuvat on tehty Taloustutkimus Oy:ssä. Osa kysymyksistä muodostaa yhtenäisen aikasarjan vuodesta 1964. Niiden laadinnasta vastaavat MTS:n tutkimus- ja työjaostot. Raportin on valmistellut työjaostolle MTS:n tutkimusjaosto. Raportin on taittanut julkaisukoordinaattori Anitta Türkkan valtioneuvoston hallintoyksikön tietotuki- ja julkaisuyksiköstä.

Tämän tutkimuksen, kuten aiempienkin, data-aineisto on Tampereen yliopiston yhteydessä sijaitsevassa yhteiskuntatieteellisessä tietoarkistossa (www.fsd.uta.fi).

MTS:n raportit ovat nettisivuillamme suomen-, ruotsin- ja englanninkielisinä (www.defmin.fi/mts).

Ruotsissa Myndighet för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) tekee vastavia mielipidetutkimuksia. Viimeisin julkaistiin vuoden 2016 tammikuussa. Se on luettavissa ositteessa: <https://www.msb.se/Sok/?query=opinionsunders%c3%b6kningen+2016>

Myös Norjassa Folk og Forsvar tekee vuosittain mielipidemittauksia turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta. Viimeisin julkistettiin syyskuussa 2016. Se on osoitteessa: <http://www.folkogforsvar.no/meningsmalinger/meningsmalinger-2016>

MTS:n tutkimustulokset ovat julkisia ja kaikkien käytettävissä. Niitä lainattaessa on mainittava, että kyseessä on MTS:n tutkimus.

Sisältö

Johdanto	7
Luottamus ulkopoliitiikan hoitoon kohentunut viime vuodesta	9
Sotilaallisen liittoutumattomuuden tuki hieman lisääntynyt	9
Nato- jäsenyyden kannatus ja vastustus ennallaan	10
Miksi ei Natoon?	11
Miksi kyllä Natoon?	11
Miksi ei osaa sanoa?	12
Ruotsin vaikutus Suomen Nato- suhteeseen	12
Luottamus puolustuspolitiikan hoitoon kasvanut edelleen	13
Yleisen asevelvollisuuden kannatus kasvanut	13
Nykyistä asevelvollisuusmallia pidetään parhaana	16
Puolustusmäärärahojen korotus ja nykytaso saavat tukea	17
Maanpuolustustahto laskenut viime vuodesta	17
Sotilaalliseen yhteistyöhön Ruotsin ja Pohjoismaiden sekä EU:n kanssa suhtaudutaan hyvin myönteisesti	20
Pohjoismaisen ja EU- puolustusyhteistyön koetaan lisäävän Suomen turvallisuutta	21
YK:n ja EU:n koetaan vaikuttavan myönteisesti Suomen turvallisuuteen, Venäjän kielteisesti	22
Luottamuksen Euroopan unionin tulevaisuuteen koetaan heikentyneen	23
Venäjän viimeaikaisten toimien arvioidaan vaikuttavan edelleen kielteisesti Suomen turvallisuuteen	24
Naiset kokevat tulevaisuuden edelleen turvattomampana kuin miehet	24
Maailman pakolaistilanteesta ja Suomen työllisyydestä koetaan eniten huolta	25
Erilaisiin uhkiiin varautuminen	25
Kuvat 1-41	27
MTS:n tutkimusjaosto 2015 - 2019	68

Johdanto

Luottamus ulkopoliitiikan hoitoon kohentunut viime vuodesta

Luottamus ulkopoliitiikan hoitoon on kasvanut viime vuodesta. Nyt sitä pitää hyvin hoidettuna seitsemän kymmenestä, kun vuosi sitten näin arvioi 63 prosenttia.

Venäjän kielteisen vaikutuksen Suomen turvallisuuteen arvioidaan kasvaneen

MTS on kysynyt vuosina 2007 - 2010 eri tahojen (EU, ETYJ, Nato, YK, Kiina, Venäjä, Yhdysvallat) vaikutuksesta Suomen turvallisuuteen. Tämä kysymys esitettiin myös nyt. Suurin muutos vuoteen 2010 verrattuna on se, että Venäjän kielteisen vaikutuksen arvioidaan selvästi lisääntyneen. Nyt puolet vastaajista on sitä mieltä, että Venäjä vaikuttaa kielteisesti Suomen turvallisuuteen, kun vuonna 2010 näin arvioi 28 prosenttia. Suomen turvallisuuteen katsotaan yleisimmin myönteisesti vaikuttavan YK:n ja EU:n, kuten myös vuonna 2010.

Nato- jäsenyyden kannatus ja vastustus ennallaan

Neljännes on sitä mieltä, että Suomen tulisi pyrkiä Naton jäseneksi, päinvastaista mieltä on 61 prosenttia vastaajista. MTS on kysynyt 12 vuoden ajan Nato- jäsenyydestä, ja sen kannatus on vaihdellut 18 - 30 prosentin välillä vastustuksen ollessa 58 - 71 prosentin välillä.

MTS kysyi nyt toista kertaa, pitäisikö Suomen siinä tapauksessa pyrkiä Naton jäseneksi, jos Ruotsi päättäisi liittyä. Kolmannes katsoo, että myös Suomen tulisi silloin pyrkiä Naton jäseneksi. Tulos on samansuuruinen kuin vuonna 2007, jolloin kysymys esitettiin ensimmäisen kerran. Vastakkaista mieltä on nyt hieman yli puolet, aiemmin kuusi kymmenestä.

Luottamus Euroopan unionin tulevaisuuteen heikentynyt

MTS kysyi nyt toisen kerran luottamuksesta Euroopan unionin tulevaisuuteen. Ensimmäisen kerran kysymys esitettiin vuonna 2005. Nyt puolet vastaajista on sitä mieltä, että luottamus Euroopan unionin tulevaisuuteen on heikentynyt, kun vuonna 2005 näin ajatteli reilu kolmannes. Vajaa puolet vastaajista katsoo luottamuksen säilyneen ennallaan, kymmenen vuotta sitten hieman yli puolet.

Asevelvollisuuden kannatus kasvanut

Neljä viidesosaa vastaajista tukee nykyistä asevelvollisuusjärjestelmää. Yhtä korkea mittaustulos saatiin viimeksi vuonna 2003. Tämä kysymys on esitetty vuodesta 2001 lähtien ja nykyisen asevelvollisuusjärjestelmän tuki vastauksissa on vaihdellut 63 - 80 prosentin välillä.

Maanpuolustustahto laskenut viime vuodesta

”Jos Suomeen hyökätään, niin olisiko suomalaisten mielestänne puolustauduttava aseellisesti kaikissa tilanteissa, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta?”

Myöntävästi tähän kysymykseen vastaa nyt koko väestöstä 71 prosenttia, vuosi sitten vastaava luku oli 78 prosenttia. Naisista tätä mieltä on 64 prosenttia, viime vuonna 73. Miehistä myöntävästi vastaa 79 prosenttia, viime vuonna vastaava luku oli 84 prosenttia. Kielteisesti vastaa viidennes, miehistä 16 ja naisista 25 prosenttia.

Ikäluokittain katsottuna eniten kielteisesti vastaavia on 25- 34-vuotiaissa, 31 prosenttia.

Maailman pakolaistilanne ja Suomen työllisyys huolestuttavat eniten

Maailman pakolaistilanteesta, jota kysyttiin tänä vuonna ensimmäisen kerran, koee huolta 85 prosenttia vastaajista. Toiseksi eniten huolta koetaan Suomen työllisyystilanteesta, 84 prosenttia. Maahanmuuttajien määrän kasvusta Suomessa kantaa huolta 61 prosenttia, kun vastaava luku viime vuonna oli 67 prosenttia.

Luottamus ulkopoliittikan hoitoon kohentunut viime vuodesta

Suomen ulkopoliittikkaa pitää hyvin hoidettuna 70 prosenttia (63 % v. 2015), miehistä 72 ja naisista 68 prosenttia (65 % ja 61 %). Neljännes, 24 prosenttia (32 %), pitää ulkopoliittikkaa huonosti hoidettuna, sekä miehistä 24(32 %) että naisista 24(31 %).

Keskustan kannattajista ulkopoliittikkaa pitää hyvin hoidettuna 85 prosenttia (73 %), kokoomuksen 83 (83 %), SDP:n 75 (63 %), vihreiden 71 (57 %), vasemmistoliiton 69 (61) ja perussuomalaisten kannattajista 42 prosenttia (50 %).

Perussuomalaisten kannattajista pitää ulkopoliittikkaa huonosti hoidettuna 52 prosenttia (47 % v. 2015), vasemmistoliiton 27 (36 %), SDP:n ja vihreiden 25 (35 % ja 38 %), kokoomuksen 17 (15 %) ja keskustan kannattajista 10 prosenttia (24 %).

Vuosina 2000 - 2016 ulkopoliittikkaa hyvin hoidettuna pitäneiden osuus on vaihdellut 63 - 89 prosentin välillä. Ulkopoliittikkaa huonosti hoidettuna pitäneiden osuus samalla ajanjaksolla on vaihdellut 7 - 32 prosentin välillä. (kuvat 1 ja 2)

Sotilaallisen liittoutumattomuuden tuki hieman lisääntynyt

Yli puolet, 57 prosenttia (54 % v. 2015), miehistä 57 (56 %) ja naisista 58 prosenttia (52 %), on sitä mieltä, että Suomen tulee pysyä sotilaallisesti liittoutumattomana. Vanhemmissa ikäluokissa sotilaallisen liittoutumattomuuden kannatus on suurempi, 35- 49-vuotiaista sitä tukee 63 prosenttia (46 %) ja yli 50-vuotiaista 60 prosenttia (60 %). Alle 35-vuotiaista ikäluokista sotilaallista liittoutumattomuutta tukee puolet (51 % ja 54 %).

Perussuomalaisten kannattajista sotilaallista liittoutumattomuutta tukee 74 prosenttia (66 % v. 2015), SDP:n 67 (66 %), vasemmistoliiton 66 prosenttia (73 %), vihreiden 60 (57 %), keskustan 56 (57 %) ja kokoomuksen kannattajista 35 prosenttia (32 %).

Hieman alle kolmannes, 31 prosenttia (33 % v. 2015), kannattaa Suomen sotilaallista liittoutumista, miehistä 36 (37 %) ja naisista 26 prosenttia (30 %). Ikäluokista eniten tukea sotilaalliselle liittoutumiselle tulee 25- 34-vuotiailta, 36 prosenttia (41 %), vähiten 35- 49-vuotiailta, 29 prosenttia (37 %). Yli 50- vuotiaista sitä tukee 30 prosenttia (30 %) ja 15- 24-vuotiaista 31 prosenttia (28 %).

Kokoomuksen kannattajista sotilaallista liittoutumista tukee 60 prosenttia (57 % v. 2015), vasemmistoliiton 32 (16 %), keskustan 30 (29 %), vihreiden 29 (33 %), SDP:n 27 (30 %) ja perussuomalaisten kannattajista 19 prosenttia (30 %).

Kantaansa ei osaa sanoa 12 prosenttia (12 % v. 2015), miehistä seitsemän (7 %) ja naisista 16 prosenttia (18 %). (kuvat 3 ja 4)

Nato- jäsenyyden kannatus ja vastustus ennallaan

Pitäisikö Suomen mielestänne pyrkiä Naton jäseneksi? Kysymykseen vastaa myönteisesti neljännes, 25 prosenttia (27 % v. 2015), miehistä 30 (31 %) ja naisista 20 prosenttia (24 %). Ikäluokittain tarkasteltuna myöntäviä vastauksia tulee eniten yli 50-vuotiailta ja 25- 34-vuotiailta, 27 prosenttia (26 % ja 30 %), vähiten alle 25-vuotiailta, 20 (20 %) ja 35- 49-vuotiailta, 22 prosenttia (33 %).

Kokoomuksen kannattajista Nato- jäsenyyttä tukee 53 prosenttia (56 % v. 2015), keskustan 29 (22 %), vihreiden 24 (21 %), perussuomalaisten 25 (25 %), vasemmistoliiton 23 (14 %) ja SDP:n kannattajista 16 prosenttia (27 %).

Kielteisesti Suomen Nato- jäsenyyteen suhtautuu 61 prosenttia (58 % v. 2015), miehistä 62 (61 %) ja naisista 60 prosenttia (55 %). Eniten kielteistä suhtautumista on 35- 49-vuotiaissa, 68 prosenttia (48 %), vähiten alle 25-vuotiaissa, 54 prosenttia (62 %), 25- 34-vuotiaista 58 (61 %) ja yli 50-vuotiaista kielteisesti suhtautuu 60 prosenttia (61 %).

SDP:n kannattajista kielteisesti suhtautuu 77 prosenttia (66 % v. 2015), vasemmistoliiton 75 (81 %), perussuomalaisten 73 (61 %), vihreiden 62 (62 %), keskustan 57 (66 %) ja kokoomuksen kannattajista 33 prosenttia (28 %).

Kantaansa ei osaa sanoa 14 prosenttia (15 % v. 2015), miehistä kahdeksan (8 %) ja naisista 20 prosenttia (21 %). Alle 25-vuotiaista epätietoisia on 25 prosenttia (18 %), 25- 34-vuotiaista 15 (9 %), 35- 49-vuotiaista 10 (19 %) ja yli 50-vuotiaista 12 prosenttia (13 %). (kuvat 5 ja 6)

Miksi ei Natoon?

Haastatelluista yli 80 prosenttia perusteli joko kielteistä tai myönteistä Nato- kannansa.

Suomen Nato- jäsenyyteen kielteisesti suhtautuvista eniten perusteluja tuli (N = 181 / 526) sille, että Venäjä on Suomen naapuri.

"Sotkee Suomen ja Venäjän välit". "Paremmat välit säilyy Venäjän kanssa, mitä sitä isoa karhua hännäämään".

Toiseksi eniten (N= 96 / 526) perusteltiin sillä, että nykytilanne on hyvä ja Suomen ulkopoliittikan linja toimii hyvin.

"No mun mielestä nykyinen linja idän ja lännen välissä on hyvä". "Jos pysytään liittoutumattomina, Suomeen kohdistuu vähemmän uhkaa".

Kolmanneksi eniten (N= 63 / 526) perusteltiin kielteistä näkökulmaa kustannuksilla.

"Varmaan tulisi lisäkustannuksia Suomelle taloudellisesti." Naton jäsenyydestä tulee ylimääräisiä kuluja veronmaksajille".

Perusteluissa tuotiin esille myös Suomen ja suomalaisten joutuminen muiden konflikteihin ja sotiin (N= 47), turvattomuuden lisääntyminen (N= 36) ja itsenäisen päätösvallan menettäminen (N= 34).

Miksi kyllä Natoon?

Suomen Nato- jäsenyyttä kannattavien perusteluissa eniten (N= 138 / 241) tuotiin esille Suomen turvallisuuden lisääntyminen ja avun saaminen.

"Sotilaallinen yhteistyö luo turvallisuutta". "Naton joukot voivat tulla tarvittaessa apuun".

Toiseksi eniten (N= 78 / 241) perusteltiin sillä, että Nato- jäsenyys tuo turvaa ja tukea Venäjän sotilaallista uhkaa vastaan.

"Venäjän uhka; se, että Suomi on liian pieni maa ilman liittolaista, resurssit ja tekniikka ovat pientä, kun vastassa on suurvalta". "Suomi on niin pieni maa verrattuna Venäjään, että se tarvitsee sotilaallista tukea, jos tulee jokin tilanne päälle".

Kolmantena (N= 18 / 241) perusteluna nousi esille Suomen kuuluminen läntiseen arvoyhteisöön.

"Arvoyhteisö vastaa Suomen arvoja, vähentää epävarmuutta". "Nato länsimainen liittouma, eli se tarkoittaa, että arvot ovat likimain samat kuin Suomessa".

Miksi ei osaa sanoa?

Niistä, jotka eivät osanneet sanoa kantaansa Suomen Nato- jäsenyyteen, perustelivat sitä eniten (N= 28 / 69) sillä, että eivät tiedä, eivätkä seuraa näitä asioita.

"En ole niin hyvin perillä, että voisin kertoa asiasta". "Mää henkilökohtaisesti koen, että ei ole tarpeeksi tietoa, mitä tulisi tapahtumaan molempien vaihtoehtojen kannalta - tarttis perehtyä asiaan".

Ruotsin vaikutus Suomen Nato- suhteeseen

MTS kysyi vuonna 2007, pitäisikö Suomen hakea Naton jäsenyyttä, jos Ruotsi päättäisi liittyä Naton jäseneksi. Erillisen asiantuntijaryhmän laatima arvio Suomen mahdollisen Nato- jäsenyyden vaikutuksista, joka valmistui kesäkuussa, toi esille myös Ruotsin päätösten vaikutuksen Suomen turvallisuuteen. Tämä raportin esille nostama seikka oli taustana sille, että kysymys päätettiin esittää nyt uudestaan.

Yli puolet, 54 prosenttia (62 % v. 2007), katsoo että Suomen ei pidä hakea Nato- jäsenyyttä, vaikka Ruotsi päättäisi liittyä Natoon. Miehistä näin ajattelee 56 prosenttia (66 %) ja naisista 53 (59 %). SDP:n kannattajista tätä mieltä on 66 prosenttia (65 %), perussuomalaisten 62, vasemmistoliiton 60 (85 %), vihreiden 53 (62 %), keskustan 49 (62 %) ja kokoomuksen kannattajista 34 prosenttia (38 %).

Kolmannes, 34 prosenttia (32 % v. 2007), on sitä mieltä, että Suomen on haettava Nato-jäsenyyttä, mikäli Ruotsi päättää liittyä Natoon. Miehistä tätä mieltä on 36 (31 %) ja naisista 33 prosenttia (33 %). Kokoomuksen kannattajista näin ajattelee 62 prosenttia (57 %), keskustan 39 (35 %), perussuomalaisten ja vihreiden 36 (30 %), vasemmistoliiton 30 (12 %) ja SDP:n kannattajista 29 prosenttia (31 %).

Kantaansa ei osaa sanoa 11 prosenttia (5 % v. 2007), miehistä kahdeksan (3 %) ja naisista 15 prosenttia (7 %). (kuva 7)

Luottamus puolustuspolitiikan hoitoon kasvanut edelleen

Neljä viidestä, 79 prosenttia (74 % v. 2015) pitää Suomen puolustuspolitiikkaa hyvin hoidettuna, miehistä 81 (73 %) ja naisista 76 prosenttia (74 %). Yli 50-vuotiaista tätä mieltä on 87 prosenttia (80 %), alle 25-vuotiaista 77 (74 %), 35- 49-vuotiaista 71 (67 %) ja 25- 34-vuotiaista 70 prosenttia (69 %).

Keskustan kannattajista pitää puolustuspolitiikkaa hyvin hoidettuna 87 prosenttia (79 % v. 2015), kokoomuksen 82 (85 %), vihreiden 81 (78 %), vasemmistoliiton 79 (72 %), perussuomalaisten ja SDP:n 78 (47 % ja 75 %).

Puolustuspolitiikkaa pitää huonosti hoidettuna 16 prosenttia (21 % v. 2015), miehistä 16 (24 %) ja naisista 15 prosenttia (17 %). Kriittisimmin suhtautuvat 35- 49-vuotiaat, 24 prosenttia (27 %) sekä 25- 34-vuotiaat, 20 (26 %). Alle 25-vuotiaista ja yli 50-vuotiaista puolustuspolitiikkaa pitää huonosti hoidettuna 11 prosenttia (17 % ja 17 %).

Perussuomalaisten kannattajista pitää puolustuspolitiikkaa huonosti hoidettuna vajaa neljännes, 23 prosenttia (50 % v. 2015), SDP:n 22 (21 %), kokoomuksen 17 (12 %), vihreiden sekä vasemmistoliiton 14 (19 % ja 20 %) ja keskustan kannattajista viisi prosenttia (18 %). (kuvat 8 ja 9)

Yleisen asevelvollisuuden kannatus kasvanut

Neljä viidestä, 79 prosenttia (75 % v. 2015) tukee Suomen nykyisen asevelvollisuusjärjestelmän säilyttämistä, miehistä 80 prosenttia (73 %) ja naisista 79 (76 %). Yli 50-vuotiaista samaa mieltä on 90 prosenttia (83 %), 15- 24-vuotiaista 76 (64 %), 25- 34-vuotiaista 69 (65 %) ja 35- 49-vuotiaista 68 prosenttia (70 %).

Keskustan kannattajista nykyjärjestelmän kannalla on 92 prosenttia (85 % v. 2015), SDP:n 89 (84 %), kokoomuksen 76 (78 %), perussuomalaisten 74 (87 %), vasemmistoliiton 67 (62 %) ja vihreiden kannattajista 59 prosenttia (59 %).

Siirtymistä valikoivaan asevelvollisuuteen, jolloin nykyistä pienempi osa miesten ikäluokasta saisi sotilaallisen koulutuksen, tukee 11 prosenttia (13 % v. 2015), miehistä 10 (15 %) ja naisista 11 prosenttia (11 %).

Vasemmistoliiton kannattajista valikoivaan järjestelmään siirtymistä tukee 22 prosenttia (23 % v. 2015), vihreiden 19 (22 %), kokoomuksen 16 (10 %), perussuomalaisten 11 (8 %), SDP:n seitsemän (10 %) ja keskustan kannattajista kaksi prosenttia (10 %).

Luopumista yleisestä asevelvollisuudesta ja siirtymistä ammattiarmeijaan kannattaa yhdeksän prosenttia (10 % v. 2015), miehistä 10 (11 %) ja naisista kahdeksan (9 %). Vihreiden kannattajista tätä mieltä on 19 prosenttia (16 %), perussuomalaisten 15 (5 %), vasemmistoliiton 10 (15 %), kokoomuksen seitsemän (11 %), keskustan viisi (4 %) ja SDP:n kannattajista neljä prosenttia (5 %). (kuvat 10 ja 11)

Alla kuva 10A, joissa koko väestön sekä naisten ja miesten nykyistä järjestelmää kannattavien osuus vuosina 2003 - 2016.

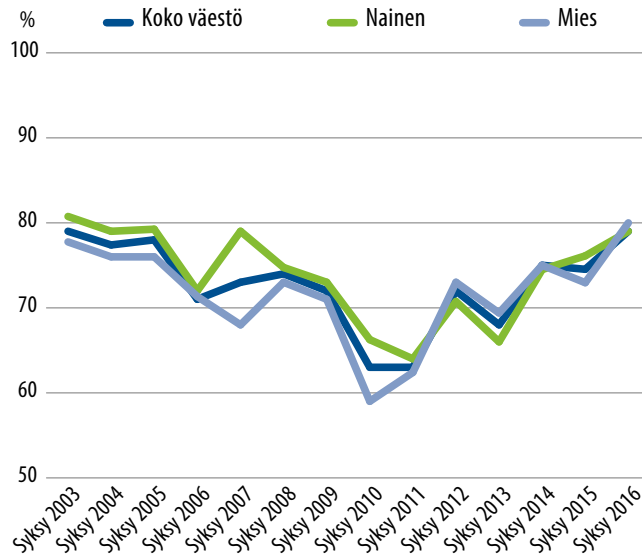
Sekä kuva 10B, jossa koko väestön alle 25-vuotiaiden ja 25 - 34-vuotiaiden nykyjärjestelmää kannattavien osuudet vuosina 2003 - 2016.

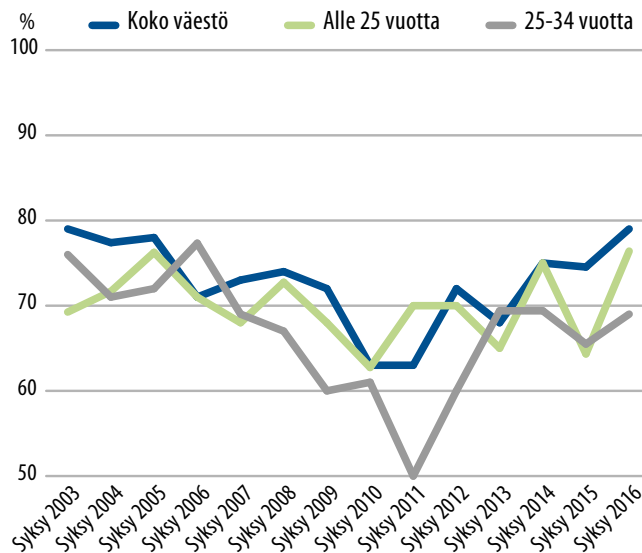
Kuviot 10A ja 10B. Yleinen asevelvollisuus

"Suomessa on käytössä miesten yleiseen asevelvollisuuteen perustuva puolustusjärjestelmä, jossa mahdollisimman suuri osa ikäluokasta saa sotilaallisen koulutuksen ja joka tuottaa suuren reservin. Pitäisikö nykyinen järjestelmä säilyttää vai siirtyä valikoivaan varusmiespalvelukseen, jolloin vain osa ikäluokasta saa sotilaallisen koulutuksen ja jolloin reservin määrä supistuisi, vai kokonaan siirtyä palkattuun, henkilömäärältään pienempään ammattiarmeijaan?"

Säilytetään nykyinen järjestelmä

Säilytetään nykyinen järjestelmä

Nykyistä asevelvollisuusmallia pidetään parhaana

Uutena asiana esitettiin kysymys siitä, minkälaiseen malliin Suomen puolustusjärjestelmän tulisi perustua. Vaihtoehtoja oli neljä: 1. nykyisenkaltaiseen miehiä koskeva yleinen asevelvollisuus ja naisten vapaaehtoinen asepalvelus, 2. sekä miehiä että naisia koskeva yleinen asevelvollisuus, 3. sekä miehiä että naisia koskeva vapaaehtoinen asepalvelus ja 4. ammattiarmeija.

Yli kaksi kolmasosaa, 69 prosenttia, tukee sitä, että nykyisenkaltaisen miehiä koskeva yleinen asevelvollisuus ja naisten vapaaehtoinen asevelvollisuus, on malli johon Suomen puolustusjärjestelmän tulee perustua. Miehistä tätä mieltä on 69 prosenttia ja naisista 68 prosenttia. Ikäluokittain tarkasteltuna eniten tätä mallia tukevat yli 50-vuotiaat, 75 prosenttia, ja vähiten 25- 34-vuotiaat, 55 prosenttia. Alle 25-vuotiaista tätä mieltä on 65 prosenttia ja 35- 49-vuotiaista 68 prosenttia.

Keskustan kannattajista tukee nykymallia 83 prosenttia, SDP:n 79, kokoomuksen 78, perussuomalaisten 65, vasemmistoliiton 56 ja vihreiden kannattajista 47 prosenttia.

Sekä miehiä että naisia koskevaa yleistä asevelvollisuutta tukee 11 prosenttia, sekä miehistä että naisista. Ikäluokittain kannatus on melko lailla samalla tasolla, poikkeuksena 35- 49-vuotiaat, joista tätä mallia tukee kuusi prosenttia.

Vasemmistoliiton kannattajista tämän kannalla on 18 prosenttia, vihreiden 14, SDP:n 12, kokoomuksen yhdeksän, perussuomalaisten kahdeksan ja keskustan kannattajista seitsemän prosenttia.

Sekä miehiä että naisia koskevaa vapaaehtoista asepalvelusta tukee 14 prosenttia, miehistä 13 ja naisista 15 prosenttia. Suurinta kannatus on 15- 34-vuotiaiden ikäluokassa, 19 prosenttia, pienintä yli 50-vuotiaiden ikäluokassa, 10 prosenttia, 35- 49-vuotiaista tätä tukee 14 prosenttia.

Vihreiden kannattajista tätä mallia tukee 28 prosenttia, vasemmistoliiton 21, perussuomalaisten 14, kokoomuksen kahdeksan, keskustan ja SDP:n kannattajista kuusi prosenttia.

Ammattiarmeijaan perustuvaa mallia tukee kuusi prosenttia, sekä miehistä että naisista. Ikäluokista eniten tukee 25- 49-vuotiaiden ikäluokat, 11 prosenttia, vähiten yli 50-vuotiaat, yksi prosentti, 15- 24-vuotiaista tätä mallia tukee neljä prosenttia.

Perussuomalaisten kannattajista ammattiarmeijaan perustuvaa mallia tukee 12 prosenttia, vihreiden 10, vasemmistoliiton kuusi, kokoomuksen viisi, SDP:n neljä ja keskustan kannattajista kolme prosenttia. (kuva 12)

Puolustusmäärärahojen korotus ja nykytaso saavat tukea

Lähes puolet, 47 prosenttia (47 % v. 2015) on sitä mieltä, että puolustusmäärärahoja tulisi korottaa, miehistä 53 (54 %) ja naisista 40 prosenttia (40 %).

Kokoomuksen kannattajista korottamista tukee 64 prosenttia (62 %), perussuomalaisten 59 (59 %), SDP:n 53 (49 %), keskustan 47 (53 %), vasemmistoliiton 33 (27 %) ja vihreiden kannattajista 28 prosenttia (22 %).

Puolustusmäärärahojen pitämistä ennallaan tukee 41 prosenttia (42 % v. 2015), miehistä 36 (37 % v. 2015) ja naisista 45 (47 %). Keskustan kannattajista tätä mieltä on 48 prosenttia (43 %), vihreiden 46 (60 %), vasemmistoliiton 45 (44 %), SDP:n 43 (46 %), kokoomuksen 30 (33 %) ja perussuomalaisten kannattajista 26 prosenttia (35 %).

Puolustusmäärärahojen vähentämisen kannalla on yhdeksän prosenttia (7 % v. 2015), miehistä yhdeksän (9 % v. 2015) ja naisista kahdeksan prosenttia (5 %). Vihreiden kannattajista näin ajattelee 22 prosenttia (13 %), vasemmistoliiton 18 (24 %), perussuomalaisten 15 (6 %), kokoomuksen viisi (4 %), SDP:n kolme (5 %) ja keskustan kannattajista yksi prosentti (1 %). (kuvat 13 ja 14)

Maanpuolustustahto laskenut viime vuodesta

Jos Suomeen hyökätään, niin olisiko suomalaisten mielestänne puolustauduttava aseellisesti kaikissa tilanteissa, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta? Myöntävästi kysymykseen vastaa 71 prosenttia (78 % v. 2015), miehistä 79 (84 %) ja naisista 64 prosenttia (73 %).

Perussuomalaisten kannattajista myönteisesti vastaa 84 prosenttia (80 % v. 2015), kokoomuksen 81 (81 %), keskustan 79 (89 %), SDP:n 77 (83 %), vasemmistoliiton 68 (77 %) ja vihreiden kannattajista 52 prosenttia (67 %).

Kielteisen vastuksen antaa viidennes, 21 prosenttia (16 % v. 2015), miehistä 16 (12 %) ja naisista 25 (21 %). Ikäluokittain katsottuna, eniten kielteisiä vastauksia tulee 25- 34-vuotiailta, 31 prosenttia (15 %) sekä 15- 24-vuotiailta, 27 prosenttia (27 %). Vähiten taas yli 50-vuotiailta, 16 prosenttia (13 %). 35 - 49-vuotiaista kielteisesti vastaa 19 prosenttia (18 %).

Vihreiden kannattajista kielteisellä kannalla on 39 prosenttia (26 % v. 2015), vasemmistoliiton 24 (19 %), SDP:n 16 (13 %), keskustan 15 (8 %), kokoomuksen 14 (15 %) ja perussuomalaisten yhdeksän prosenttia (15 %).

Kantaansa ei osaa kertoa kahdeksan prosenttia (5 % v. 2015), naisista 11 (7 %) ja miehistä viisi prosenttia (4 %).

Vuosina 2000 - 2016 niiden osuus, jotka ovat vastanneet tähän kysymykseen myönteisesti, on vaihdellut 71 - 81 prosentin välillä. Kielteisesti vastanneiden osuus on vaihdellut 14 - 25 prosentin välillä. (kuvat 15 ja 16)

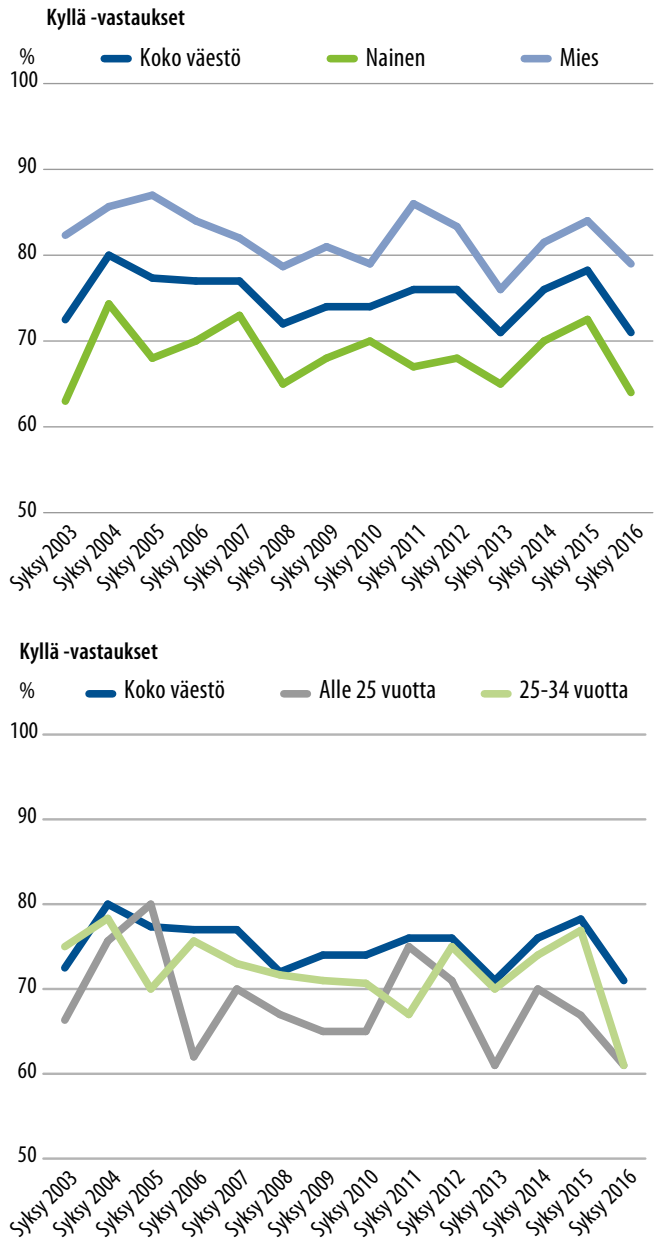
Taustamuuttujista erityisesti sukupuoli selittää eroja. Kun tarkastellaan aikasarjaa vuodesta 2003 lähtien, naisten myönteinen vastaus on vaihdellut 63 - 74 prosentin välillä. Miesten kohdalla samalla aikavälillä myönteinen vastaus on vaihdellut 76 - 87 prosentin välillä.

Alla kuva 15A, jossa näkyy vuosilta 2003 - 2016 koko väestön, naisten sekä miesten osuus myönteisesti vastanneista.

Eroja on myös nuorempien ja vanhempien ikäluokkien välillä. Seuraavassa kuvassa, 15B vuosilta 2003 - 2016, näkyy kaikki vastaajat, ikäluokat alle 25-vuotiaat sekä 25- 34-vuotiaat.

Kuvio 15A ja 15B. Maanpuolustustahto

"Jos Suomeen hyökätään, niin olisiko suomalaisten mielestänne puolustauduttava aseellisesti kaikissa tilanteissa, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta?"

Sotilaalliseen yhteistyöhön Ruotsin ja Pohjoismaiden sekä EU:n kanssa suhtaudutaan hyvin myönteisesti

Sotilaallinen yhteistyö Ruotsin kanssa ja muiden Pohjoismaiden kanssa

Suomen sotilaallista yhteistyötä sekä Ruotsin kanssa, että kaikkien pohjoismaiden kanssa tuetaan hyvin laajasti ja yksimielisesti. Lähes kaikki, 94 prosenttia (94 % ja 94 % v. 2015), suhtautuu myönteisesti sotilaalliseen yhteistyöhön sekä Ruotsin, että muiden Pohjoismaiden kanssa.

Poliittisten puolueiden kannattajien keskuudessa myönteisyys Suomen ja Ruotsin sotilaalliselle yhteistyölle on hyvin yksimielistä. Yhteistyöhön muiden Pohjoismaiden kanssa suhtautuu myönteisesti 99 prosenttia perussuomalaisten, kokoomuksen, SDP:n ja vasemmistoliiton kannattajista (97 %, 99 %, 94 % ja 91 % v. 2015), 98 prosenttia vihreiden kannattajista (96 %) sekä 94 prosenttia (99 %) keskustan kannattajista.

Sotilaallinen yhteistyö Ruotsin kanssa saa yhtä myönteisen suhtautumisen. Vihreiden kannattajista myönteisesti suhtautuu 99 prosenttia (97 % v. 2015), kokoomuksen ja SDP:n 98 (99 % ja 94 %), perussuomalaisten ja vasemmistoliiton 97 (95 % ja 92 %) sekä keskustan kannattajista 94 prosenttia (98 %).

Suomen osallistuminen Euroopan unionin sotilaallisen yhteistyön kehittämiseen

Suomen osallistuminen Euroopan unionin sotilaallisen yhteistyön kehittämiseen saa myönteisen kannatuksen, 87 prosenttia (84 % v. 2015) suhtautuu siihen myönteisesti, miehistä 85 (87 %) ja naisista 88 prosenttia (81 %). Kokoomuksen ja SDP:n kannattajista myönteisesti suhtautuu 96 prosenttia (95 % ja 86 %), vihreiden 95 (87 %), vasemmistoliiton 90 (74 %), keskustan 85 (87 %) ja perussuomalaisten kannattajista 69 prosenttia (84 %).

Sotilaallinen yhteistyö Yhdysvaltojen kanssa

Tänä vuonna oli kysymyksessä ensimmäistä kertaa mukana myös sotilaallinen yhteistyö Yhdysvaltojen kanssa. Kaksi kolmasosaa, 64 prosenttia, suhtautuu siihen myönteisesti, miehistä 67 ja naisista 61 prosenttia.

Kokoomuksen kannattajista suhtautuu myönteisesti 86 prosenttia, keskustan 69, SDP:n 65, vihreiden 60, vasemmistoliiton 57 ja perussuomalaisten kannattajista 56 prosenttia.

Kielteisesti sotilaallisen yhteistyöhön Yhdysvaltojen kanssa suhtautuu 30 prosenttia, miehistä 28 ja naisista 32 prosenttia. Perussuomalaisten kannattajista suhtautuu kielteisesti 44 prosenttia, vasemmistoliiton 41, vihreiden 39, SDP:n 33, keskustan 25 ja kokoomuksen kannattajista 13 prosenttia.

Sotilaallinen yhteistyö Naton kanssa

Yli puolet, 60 prosenttia (58 % v. 2015), suhtautuu myönteisesti Suomen ja Naton väliseen yhteistyöhön, miehistä 63 (63 %) ja naisista 58 prosenttia (52 %). Kokoomuksen kannattajista myönteisesti suhtautuu 86 prosenttia (83 %), keskustan ja vihreiden 62 (60 % ja 56 %), SDP:n 53 (55 %), vasemmistoliiton 52 (35 %) ja perussuomalaisten kannattajista 51 prosenttia (49 %).

Kolmannes, 33 prosenttia (37 % v. 2015) suhtautuu kielteisesti, miehistä 33 (35 %) ja naisista 34 prosenttia (38 %). Perussuomalaisten kannattajista suhtautuu kielteisesti 49 prosenttia (51 %), vasemmistoliiton 44 (59 %), SDP:n 43 (43 %), vihreiden 35 (41 %), keskustan 32 (34 %) ja kokoomuksen kannattajista 13 prosenttia (13 %). (kuvat 17 - 22)

Pohjoismaisen ja EU- puolustusyhteistyön koetaan lisäävän Suomen turvallisuutta

Suomen osallistumisen pohjoismaiseen puolustusyhteistyöhön kokee lisäävän Suomen ja suomalaisten turvallisuutta 79 prosenttia (74 % v. 2015), Suomen osallistumisen EU:n puolustusyhteistyön kehittämiseen 62 prosenttia (56 %) sekä Suomen jäsenyyden Euroopan unionissa 54 prosenttia (50 %). Myös Suomen kansainvälisen taloudellisen kanssakäymisen lisääntyminen 48 prosenttia (45 %) ja suomalaisten osallistuminen kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin, 46 prosenttia (40 %) ovat enemmän turvallisuutta lisääviä tekijöitä, kuin sitä vähentäviä.

Suomen sotilaallinen liittoutumattomuus koetaan enemmän turvallisuutta lisäävänä, 45 prosenttia (38 % v. 2015) asiana, kuin sitä vähentävänä, 18 prosenttia (23 %).

Suomen mahdollinen liittyminen Naton jäseneksi koetaan sekä turvallisuutta vähentävänä, 36 prosenttia (36 % v. 2015)), että sitä lisäävänä, 32 prosenttia (35 %) tekijänä.

Ulkomaisen omistuksen lisääntyminen Suomen talouselämässä koetaan enemmän turvallisuutta vähentävänä, 41 prosenttia (46 % v. 2015), kuin sitä lisäävänä, seitsemän prosenttia (7 %) asiana, vajaa puolet, 45 prosenttia katsoo, että sillä ei ole mitään vaikutusta (42 %). (kuvat 23 - 26)

YK:n ja EU:n koetaan vaikuttavan myönteisesti Suomen turvallisuuteen, Venäjän kielteisesti

Yli puolet, 61 prosenttia (64 % v. 2010), katsoo, että YK vaikuttaa myönteisesti Suomen turvallisuuteen, neljännes, 27 prosenttia (22 %), katsoo, että YK ei vaikuta mitenkään Suomen turvallisuuteen, yksi prosentti (1 %) kokee vaikutuksen kielteisenä. Sekä kielteisenä että myönteisenä vaikutuksen kokee seitsemän prosenttia (11 %).

Yli puolet, 58 prosenttia (57 % v. 2010), kokee Euroopan unionin Suomen turvallisuutta lisäävänä tekijänä, viisi prosenttia (7 %) kielteisenä. Viidennes, 21 prosenttia (15 %), ei koe Euroopan unionin vaikuttavan mitenkään Suomen turvallisuuteen. Sekä kielteisenä että myönteisenä vaikutuksen kokee 13 prosenttia (19 %).

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö Etyj nähdään sekä turvallisuutta lisäävänä, 38 prosenttia (46 % v. 2010), että ei mitenkään turvallisuuteen vaikuttavana, 33 prosenttia (25 %). Kielteisenä vaikutuksen kokee kaksi prosenttia (2 %), sekä myönteisenä että kielteisenä 11 prosenttia (16 %). Vajaa viidennes, 17 prosenttia (11 %) ei osaa sanoa.

Naton vaikutus Suomen turvallisuuteen koetaan sekä myönteisenä, 26 prosenttia (21 % v. 2010), että kielteisenä, 25 prosenttia (21 %). Viidennes, 19 prosenttia (26 %), ei näe mitään vaikutusta, neljännes, 24 prosenttia (28 %), kokee vaikutuksen sekä myönteisenä että kielteisenä.

Yhdysvallat koetaan sekä turvallisuuteen myönteisesti vaikuttavana, 21 prosenttia (14 % v. 2010), että siihen kielteisesti vaikuttavana, 19 prosenttia (17 %). Sekä myönteisenä että kielteisenä vaikutuksen näkee 28 prosenttia (33 %), neljännes, 26 prosenttia (33 %), ei näe mitään vaikutusta.

Puolet, 50 prosenttia (28 % v. 2010), kokee Venäjän vaikutuksen kielteisenä Suomen turvallisuuteen. Neljännes, 24 prosenttia (40 %) kokee vaikutuksen sekä myönteisenä että kielteisenä, 15 prosenttia (20 %) ei näe mitään vaikutusta, ja kuusi prosenttia (9 %) näkee vaikutuksen myönteisenä.

Yli puolet, 55 prosenttia (54 % v. 2010), ei näe Kiinalla olevan mitään vaikutusta Suomen turvallisuuteen, 17 prosenttia (22 %) näkee sekä myönteisen että kielteisen vaikutuksen, 10 prosenttia (11 %) kielteisen vaikutuksen ja kahdeksan prosenttia (7 %) myönteisen vaikutuksen. (kuvat 27 ja 28)

Luottamuksen Euroopan unionin tulevaisuuteen koetaan heikentyneen

MTS kysyi vuonna 2005, jolloin Suomi oli ollut 10 vuotta Euroopan unionin jäsenenä, "Millaista luottamusta tunnette Euroopan unionin tulevaisuuteen, onko luottamuksenne vahvistunut, heikentynyt vai säilynyt ennallaan?"

Tänä vuonna päätettiin kysyä tämä kysymys, koska Euroopan unionin sisäinen tilanne on, mm. Brexit- äänestyksen jäljiltä, ollut haastava.

Puolet, 52 prosenttia (39 % v. 2005), on sitä mieltä, että heidän luottamuksensa Euroopan unioniin on heikentynyt. Miehistä tätä mieltä on 57 prosenttia (39 %) ja naisista 47 (38 %).

Perussuomalaisten kannattajista näin ajattelee 69 prosenttia, vasemmistoliiton 63 (51 % v. 2005), SDP:n 56 (37 % v. 2005), vihreiden 53 (36 %), kokoomuksen 46 (38 %) ja keskustan 45 prosenttia (38 %).

Alle puolet, 45 prosenttia (53 % v. 2005), katsoo, että luottamus Euroopan unionin tulevaisuuteen on säilynyt ennallaan, miehistä 39 (51 %) ja naisista 51 prosenttia (55 %).

Kokoomuksen kannattajista tätä mieltä on 50 prosenttia (52 % v. 2005), keskustan 48 (56 %), vihreiden 46 (59 %), SDP:n 43 (54 %), vasemmistoliiton 37 (40 %) ja perussuomalaisten kannattajista 29 prosenttia.

Luottamuksen Euroopan unioniin katsoo vahvistuneen kaksi prosenttia (8 % v. 2005), miehistä kaksi prosenttia (10 %) ja naisista yksi prosentti (5 %). (kuva 29)

Venäjän viimeaikaisten toimien arvioidaan vaikuttavan edelleen kielteisesti Suomen turvallisuuteen

Yli puolet, 59 prosenttia (57 % v. 2015), katsoo Venäjän viimeaikaisten toimien vaikuttaneen kielteisesti Suomen turvallisuuteen, miehistä 58 (57 %) ja naisista 61 prosenttia (57 %). Kokoomuksen kannattajista tätä mieltä on 77 prosenttia (63 %), vihreiden 69 (64 %), keskustan 57 (59 %), SDP:n 56 (56 %), vasemmistoliiton 50 (42 %) ja perussuomalaisten kannattajista 43 prosenttia (56 %).

Hieman yli kolmannes, 35 prosenttia (37 % v. 2015), on sitä mieltä, että Venäjän viimeaikaisilla toimilla ei ole kielteistä eikä myönteistä vaikutusta Suomen turvallisuuteen, miehistä 37 (38 %) ja naisista 32 prosenttia (36 %). Perussuomalaisten kannattajista näin ajattelee 56 prosenttia (42 %), vasemmistoliiton 47 (51 %), SDP:n 41 (40 %), keskustan 34 (34 %), vihreiden 28 (32 %) ja kokoomuksen kannattajista 21 prosenttia (32 %).

Kaksi prosenttia (3 % v. 2015) kokee, että Venäjän viimeaikaisilla toimilla on myönteinen vaikutus Suomen turvallisuuteen. (kuva 30)

Naiset kokevat tulevaisuuden edelleen turvattomampana kuin miehet

Yli puolet, 59 prosenttia (65 % v. 2015), näkee Suomen ja suomalaisten elävän turvattomammassa maailmassa seuraavan viiden vuoden aikana. Miehistä 53 prosenttia (62 %) ja naisista 66 (68 %). Turvattomuuden tunne on laskenut vuodesta 2015, mutta on koko mittausarjan toiseksi suurin.

Reilu viidennes, 27 prosenttia (23 % v. 2015) ei näe eroa nykytilanteeseen, miehistä 29 (25 %) ja naisista 24 prosenttia (21 %).

Turvallisempaa tulevaisuuden kokee 13 prosenttia (10 % v. 2015), miehistä 17 (11 %) ja naisista 10 prosenttia (9 %). Alle 25-vuotiaista näin kokee 19 prosenttia (18 %), 35- 49-vuotiaista 15 (8 %), 25- 34-vuotiaista 14 prosenttia (18 %) ja 50 - 79-vuotiaista 10 prosenttia (6 %). (kuvat 31 ja 32)

Maailman pakolaistilanteesta ja Suomen työllisyydestä koetaan eniten huolta

MTS on kysynyt vuodesta 2004 lähtien erilaisten ilmiöiden ja tekijöiden osalta aiheuttavatko ne paljon, jonkin verran, vähän tai ei lainkaan huolta tulevaisuudesta. Listassa oli 18 eri tekijää, joista uusia olivat: maailman pakolaistilanne, poliittiset ääriilikkeet, rasismi, Turkin tilanne, turvapaikanhakijoiden määrä Suomessa ja yhteiskunnallinen eriarvoisuus Suomessa.

Maailman pakolaistilanne nousi suurimmaksi huolenaiheeksi (85 %), turvapaikanhakijoiden määrä Suomessa koetaan kuitenkin tätä pienempänä huolenaiheena (61 %).

Paljon tai jonkin verran huolta aiheuttavat tekijät suuruusjärjestyksessä:

Maailman pakolaistilanne, 85 prosenttia, työllisyystilanne Suomessa, 84 prosenttia (87 % v. 2015), Euroopan talouden näkymät, 75 prosenttia (79 %), kansainvälinen terrorismi, 75 prosenttia (83 %), poliittiset ääriilikkeet, 74 prosenttia, Syyrian tilanne, 73 prosenttia (72 %), kehitys Venäjällä, 72 prosenttia (69 %), ilmastonmuutos, 71 prosenttia (72 % ilmaston lämpeneminen), rasismi, 70 prosenttia, yhteiskunnallinen eriarvoisuus Suomessa, 69 prosenttia, Itämeren alueen turvallisuus, 66 prosenttia, joukkotuhoaseiden leviäminen, 64 prosenttia (71 %), uskonnolliset ääriilikkeet, 62 prosenttia (70 %), maahanmuuttajien määrän kasvu Suomessa, 61 prosenttia (67 %), turvapaikanhakijoiden määrä Suomessa, 61 prosenttia, tietoverkkoihin kohdistuvat uhkat eli kyberuhkat, 60 prosenttia (62 %), Ukrainan tilanne, 59 prosenttia (56 %), Turkin tilanne, 57 prosenttia. (kuvat 33 - 37)

Erilaisiin ughiin varautuminen

MTS on vuodesta 2007 lähtien esittänyt kysymyksen: "Miten hyvin mielestänne Suomessa on varauduttu seuraavien turvallisuusuhkien torjuntaan?"

Listassa on tänä vuonna lueteltu 13 erilaista uhkatekijää, joista 11 on ollut mukana koko ajan ja ulkomainen taloudellinen painostus vuodesta 2014 ja talouskriisi vuodesta 2012.

Erittäin tai melko hyvin on varauduttu:

Erilaiset tartuntataudit, epidemiat, 84 prosenttia (84 % v. 2015), erilaiset ympäristöuhkat, 80 prosenttia (79 %), suuronnettomuudet, 80 prosenttia (80 %), aseellinen hyökkäys, 70 prosenttia (63 %), energian saatavuus, 65 prosenttia (66 %), terrorismi, 59 prosenttia (53 %), ilmastonmuutos, 57 prosenttia (53 %), ulkomainen poliittinen painostus, 52 prosenttia (48 %), kansainvälinen rikollisuus, 51 prosenttia (53 %), kyberhyökkäykset, 51 prosenttia (55 %)

Melko tai erittäin huonosti on varauduttu:

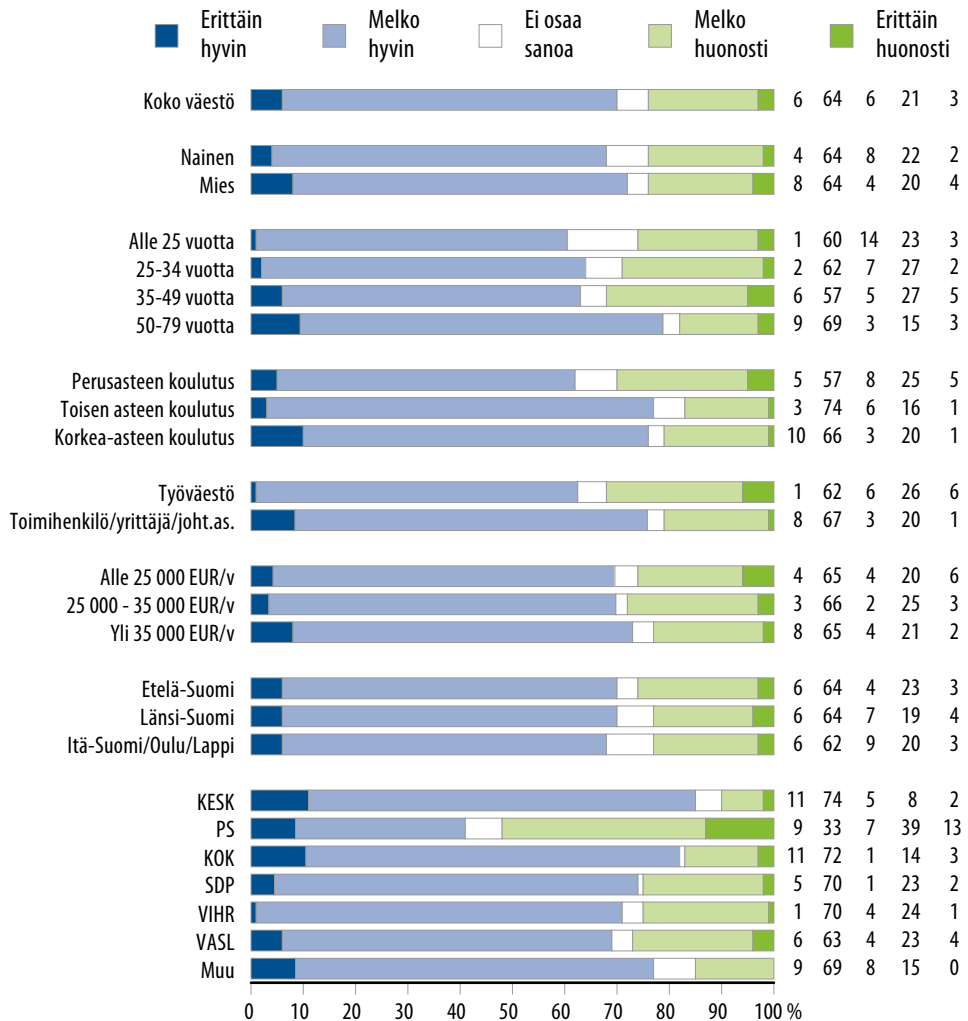
Talouskriisi, 61 prosenttia (70 %), hallitsematon maahanmuutto, 59 prosenttia (67 %)

Sekä hyvin että huonosti on varauduttu:

Ulkomainen taloudellinen painostus, huonosti 46 prosenttia (47 %), hyvin 44 prosenttia (43 %). (kuvat 38 - 41)

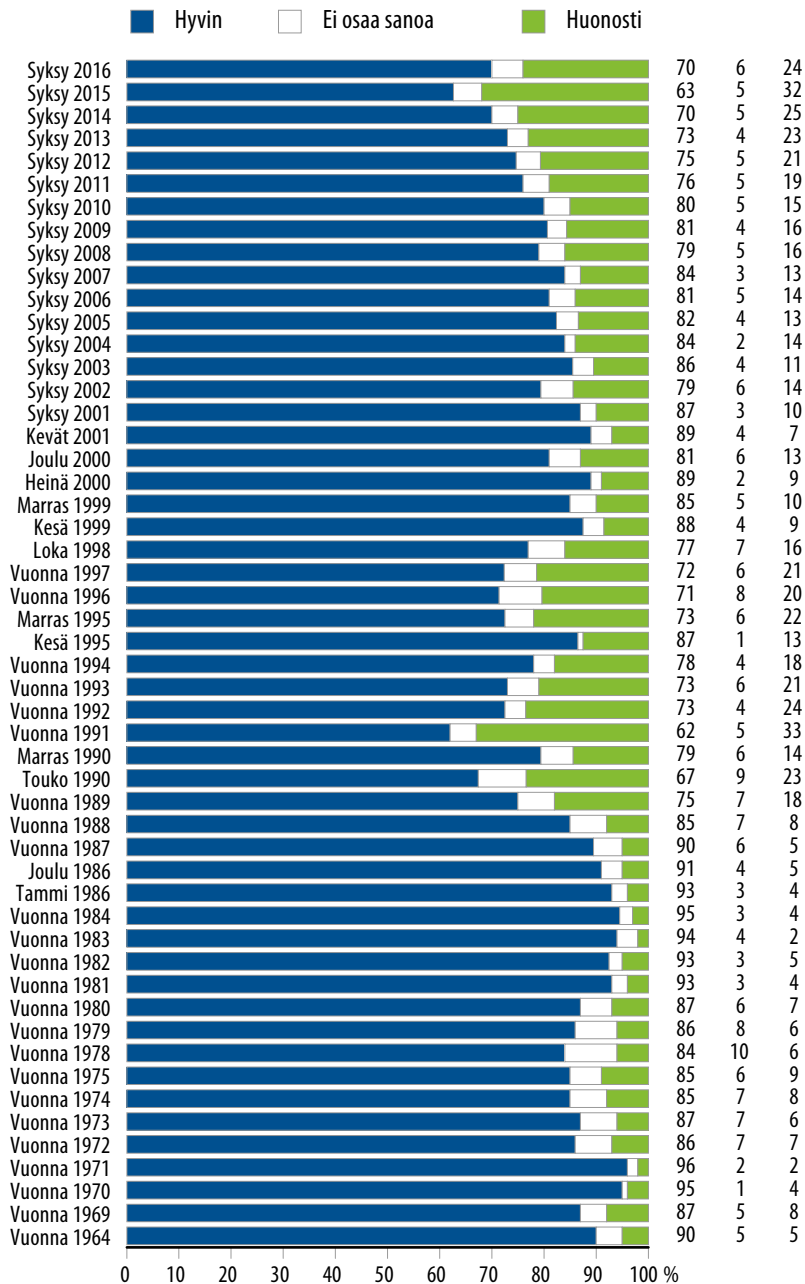
Kuvio 1. Suomen ulkopoliitiikan hoito

"Miten hyvin tai huonosti Suomen ulkopoliitiikkaa on mielestänne viime vuosina hoidettu?"

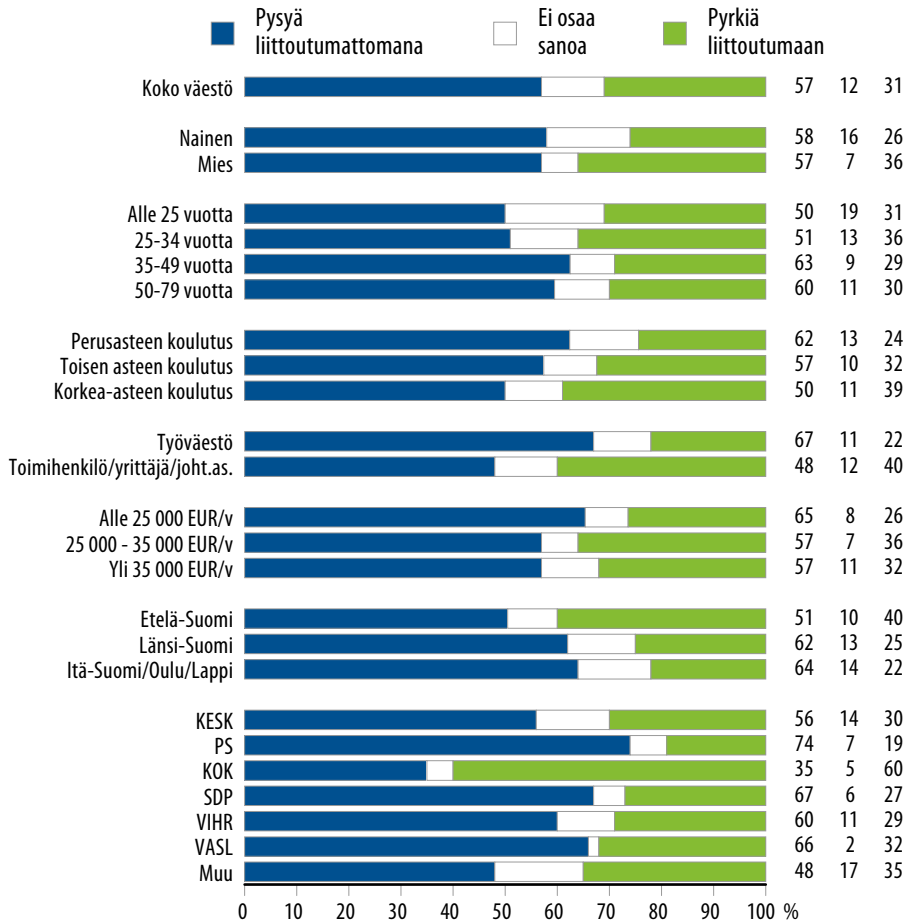
Kuvio 2. Suomen ulkopolitiikan hoito

"Miten hyvin tai huonosti Suomen ulkopoliittikkaa on mielestänne viime vuosina hoidettu?"

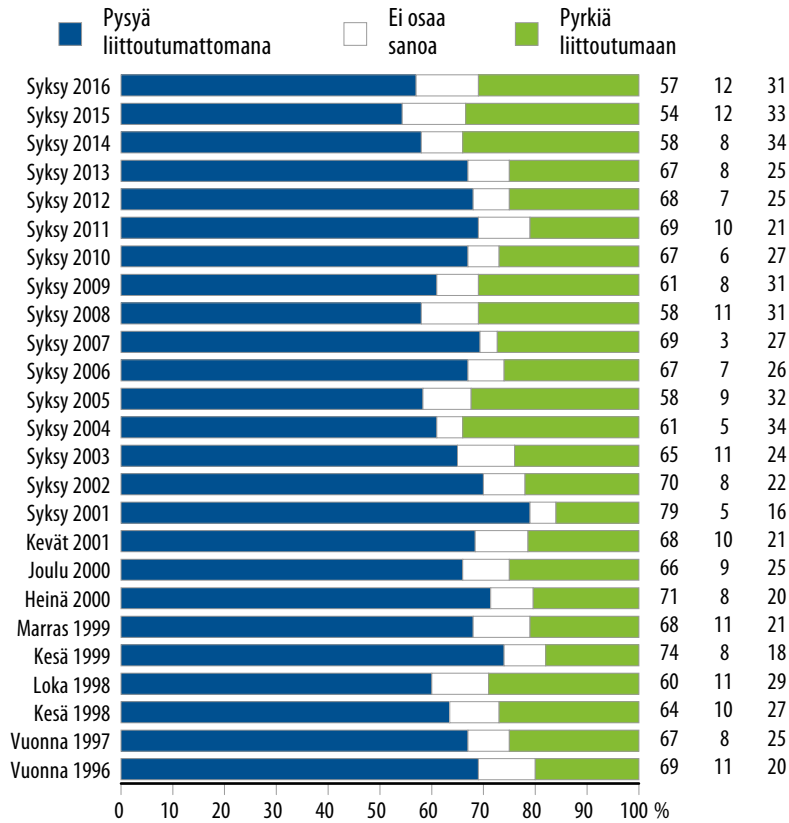
Kuvio 3. Sotilaallinen liittoutumattomuus vai liittoutuminen

"Pitäisikö Suomen mielestänne pysyä sotilaallisesti liittoutumattomana vai pyrkiä liittoutumaan sotilaallisesti?"

Kuvio 4. Sotilaallinen liittoutumattomuus vai liittoutuminen

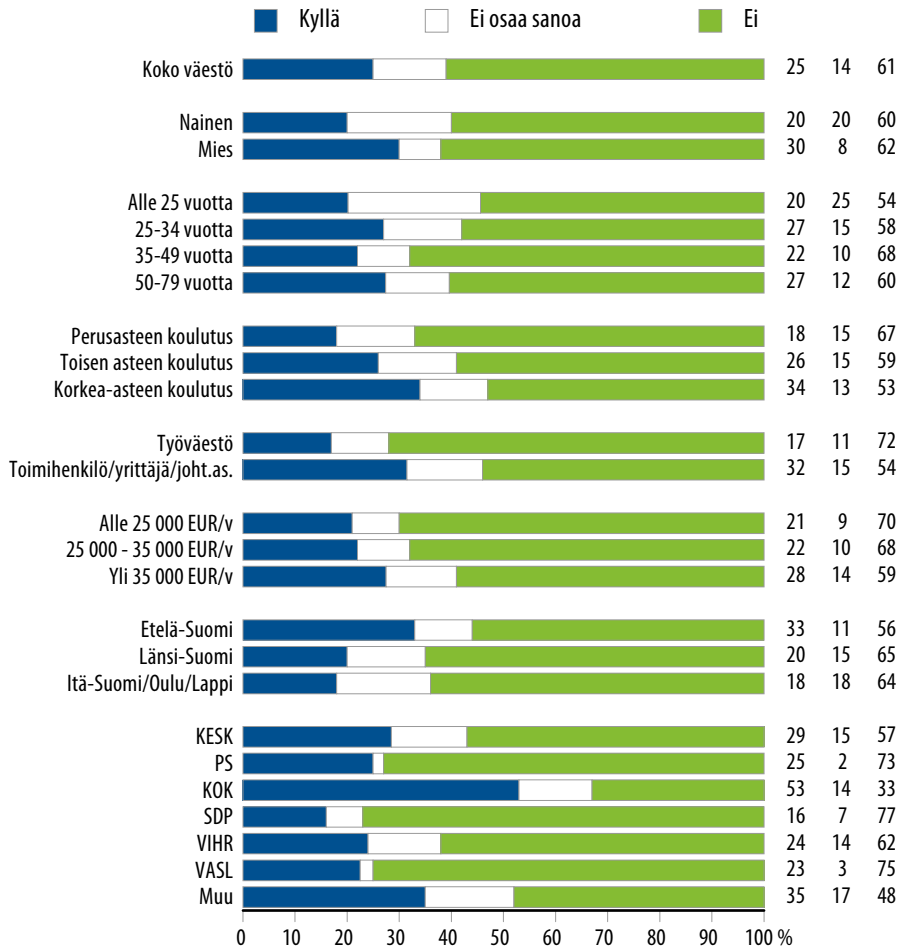
"Pitäisikö Suomen mielestänne pysyä sotilaallisesti liittoutumattomana vai pyrkiä liittoutumaan sotilaallisesti?"

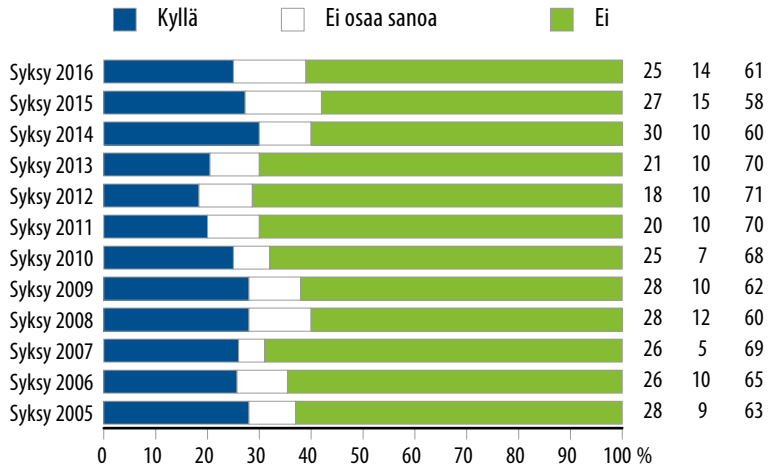
Kuvio 5. Suomen jäsenyys Natossa

"Pitäisikö Suomen mielestänne pyrkiä Naton jäseneksi?"

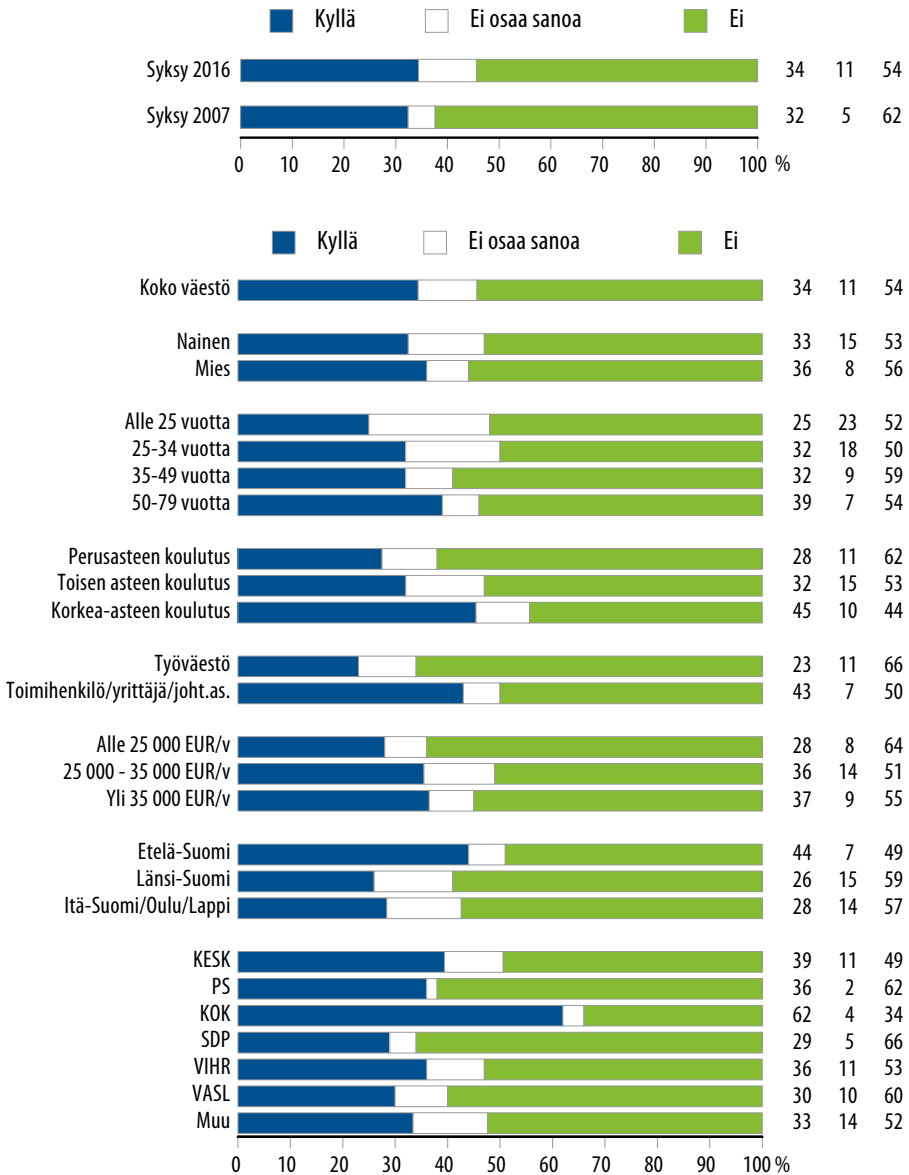
Kuvio 6. Suomen jäsenyys Natossa

"Pitäisikö Suomen mielestänne pyrkiä Naton jäseneksi?"

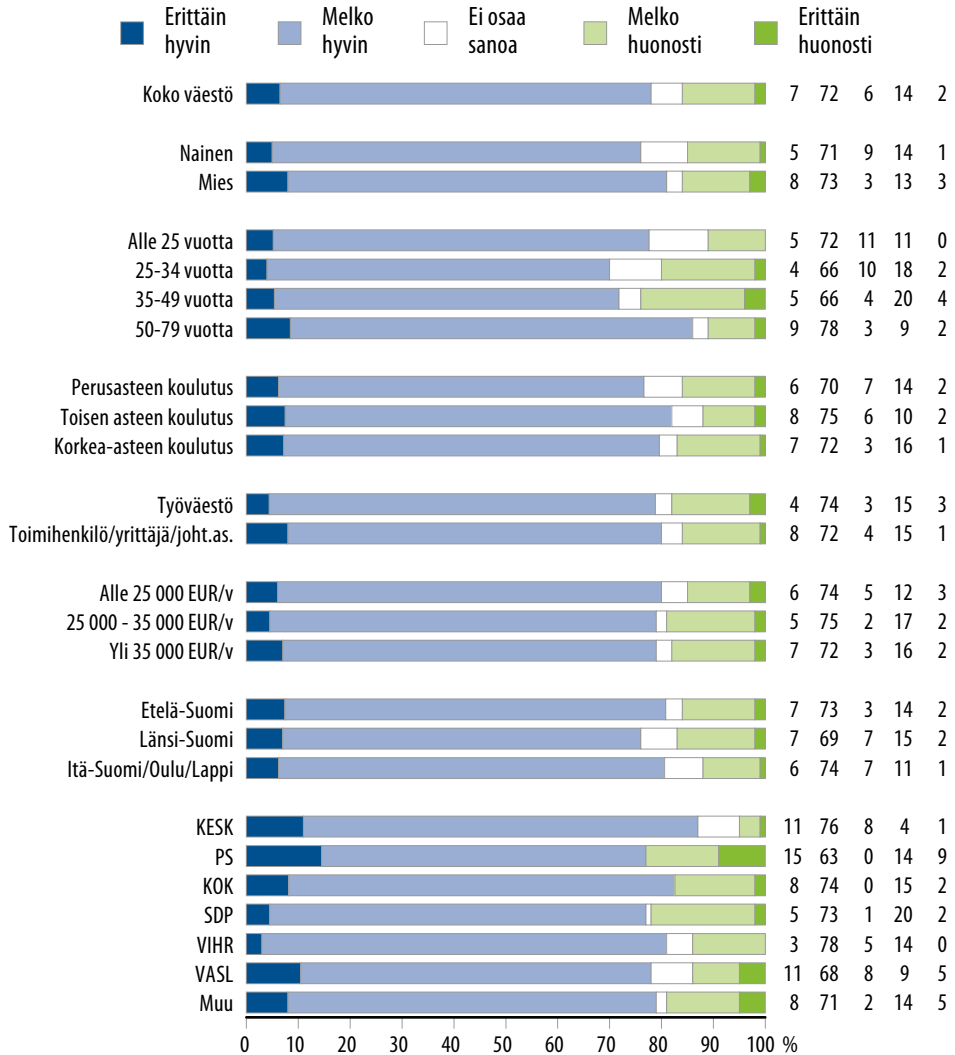
Kuvio 7. Ruotsin vaikutus Suomen Nato-suhteeseen

"Jos Ruotsi päättäisi liittyä Naton jäseneksi, pitäisikö Suomen silloin hakea Naton jäsenyyttä?"

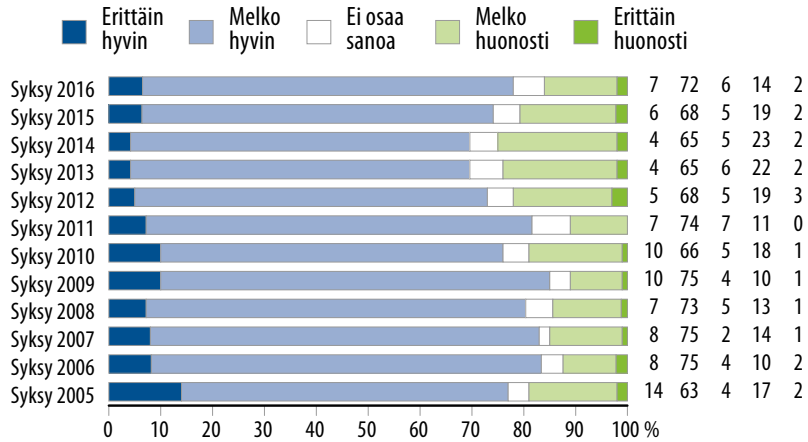
Kuvio 8. Puolustuspolitiikan hoito

"Miten hyvin tai huonosti Suomen puolustuspolitiikkaa on mielestänne viime vuosina hoidettu?"

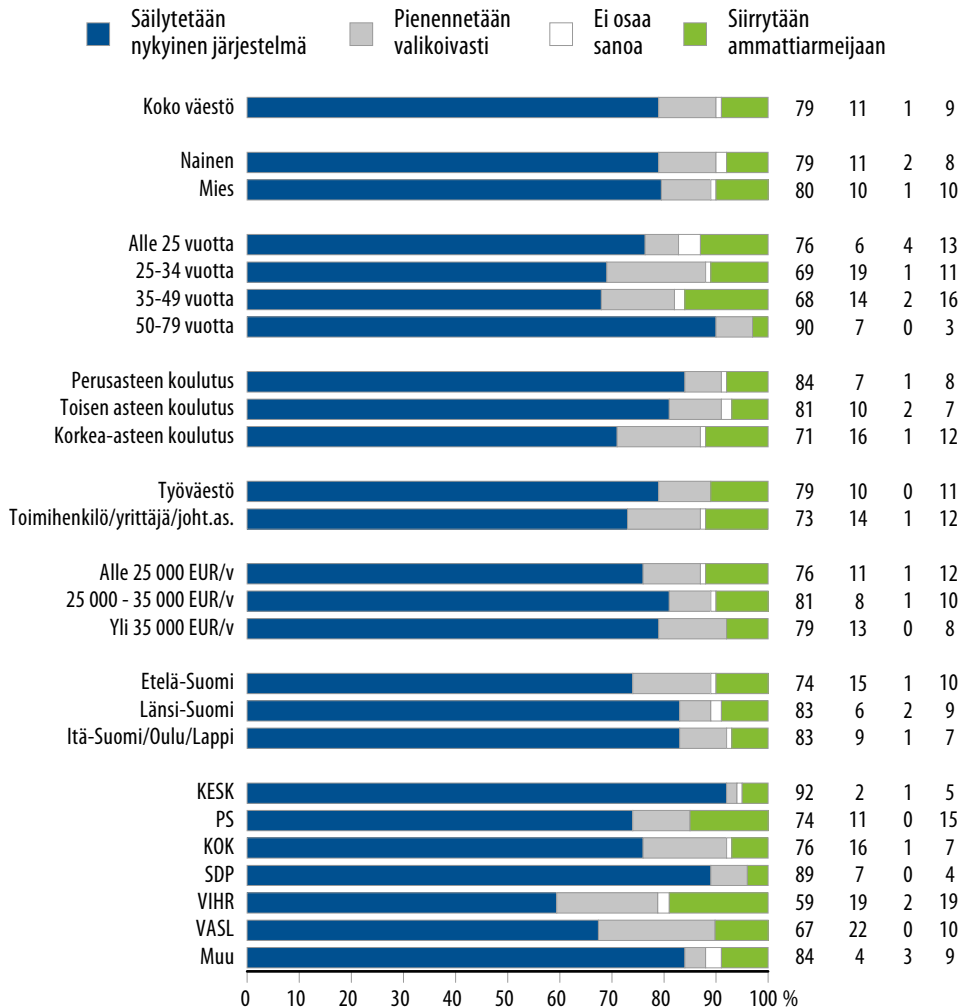
Kuvio 9. Puolustuspolitiikan hoito

"Miten hyvin tai huonosti Suomen puolustuspolitiikkaa on mielestänne viime vuosina hoidettu?"

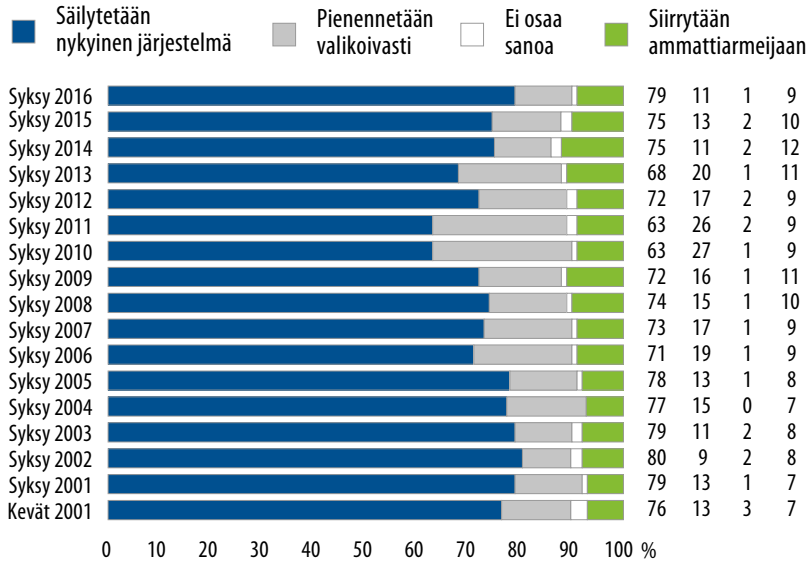
Kuvio 10. Yleinen asevelvollisuus

"Suomessa on käytössä miesten yleiseen asevelvollisuuteen perustuva puolustusjärjestelmä, jossa mahdollisimman suuri osa ikäluokasta saa sotilaallisen koulutuksen ja joka tuottaa suuren reservin. Pitäisikö nykyinen järjestelmä säilyttää vai siirtyä valikoivaan varusmiespalvelukseen, jolloin vain osa ikäluokasta saa sotilaallisen koulutuksen ja jolloin reservin määrä supistuisi, vai kokonaan siirtyä palkattuun, henkilömäärältään pienempään ammattiarmeijaan?"

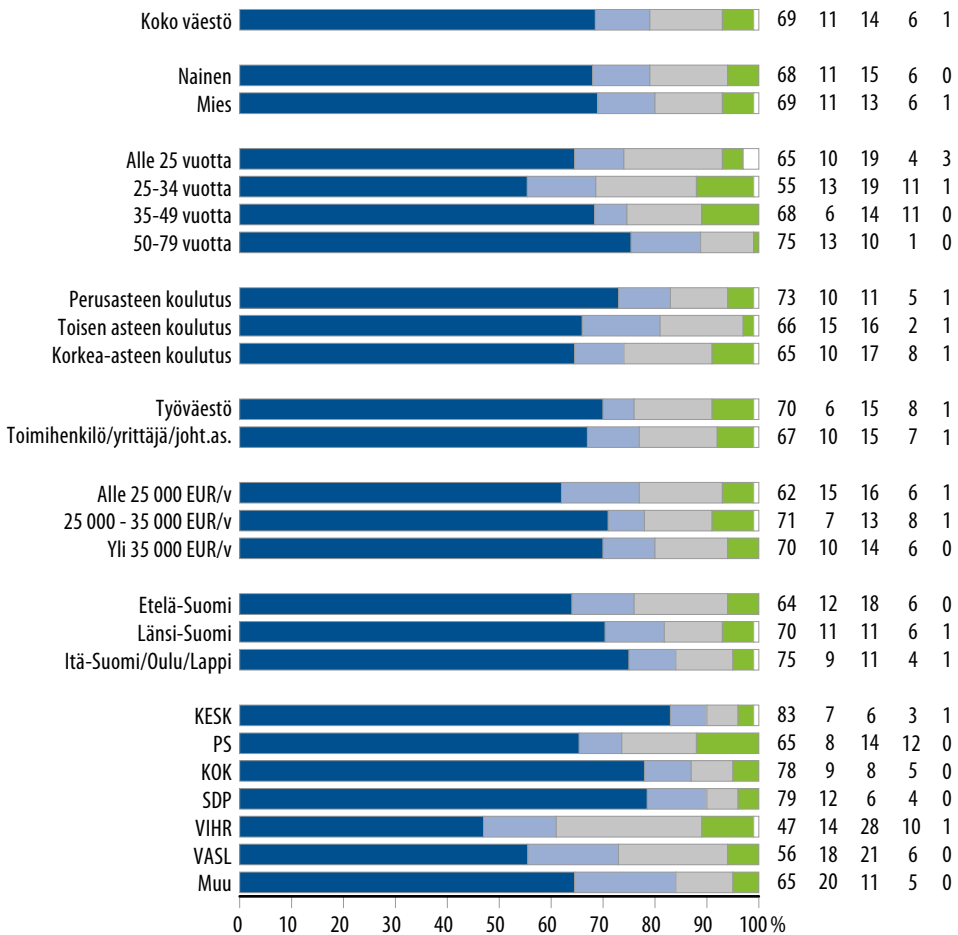
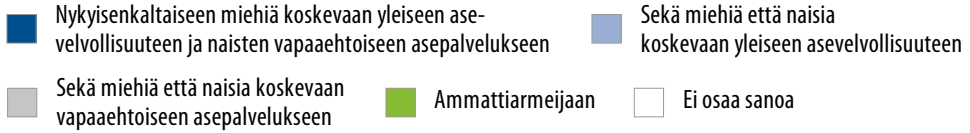
Kuvio 11. Yleinen asevelvollisuus

"Suomessa on käytössä miesten yleiseen asevelvollisuuteen perustuva puolustusjärjestelmä, jossa mahdollisimman suuri osa ikäluokasta saa sotilaallisen koulutuksen ja joka tuottaa suuren reservin. Pitäisikö nykyinen järjestelmä säilyttää vai siirtyä valikoivaan varusmiespalvelukseen, jolloin vain osa ikäluokasta saa sotilaallisen koulutuksen ja jolloin reservin määrä supistuisi, vai kokonaan siirtyä palkattuun, henkilömäärältään pienempään ammattiarmeijaan?"

Kuvio 12. Suomen puolustusjärjestelmä

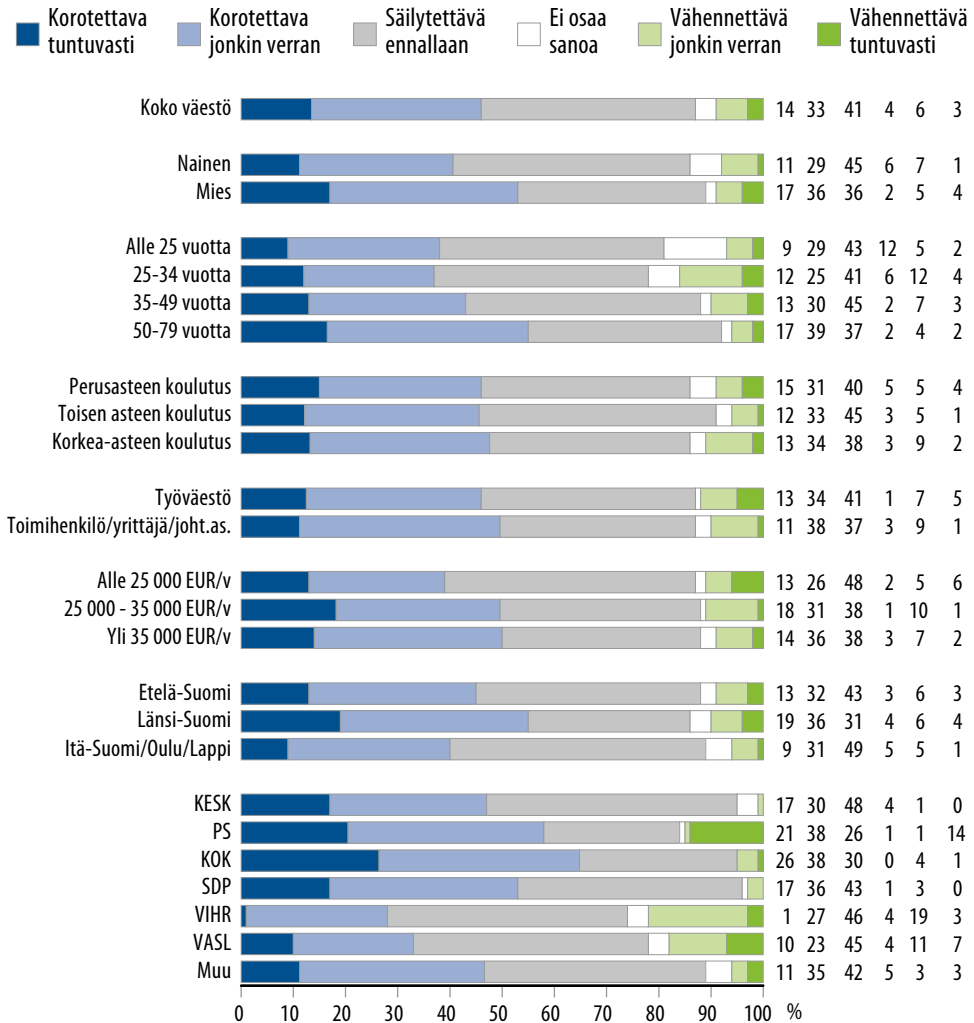
"Pitäisikö Suomen puolustusjärjestelmän mielestänne perustua..."

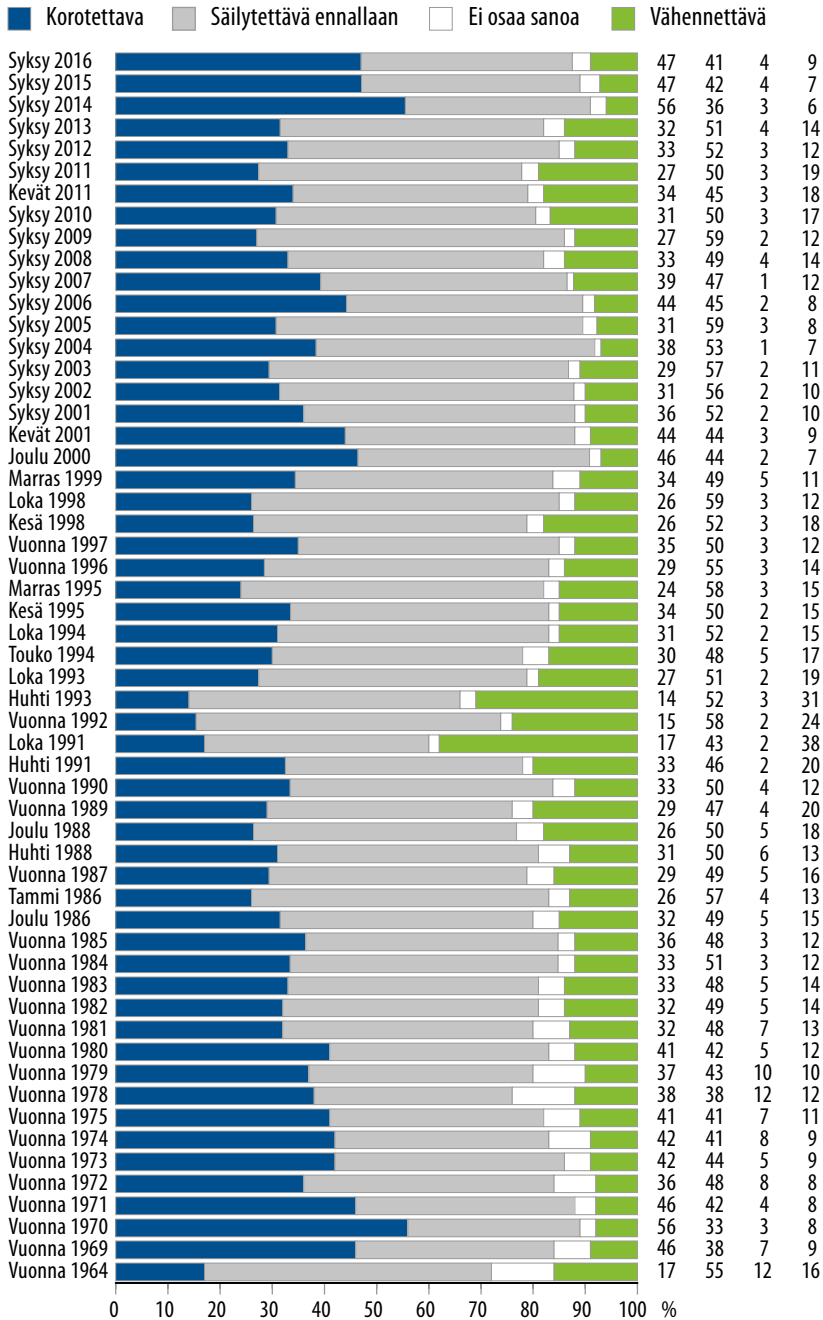
Kuvio 13. Puolustusmäärärahat

"Mikä on mielipiteenne puolustusvoimille myönnettävistä varoista?"

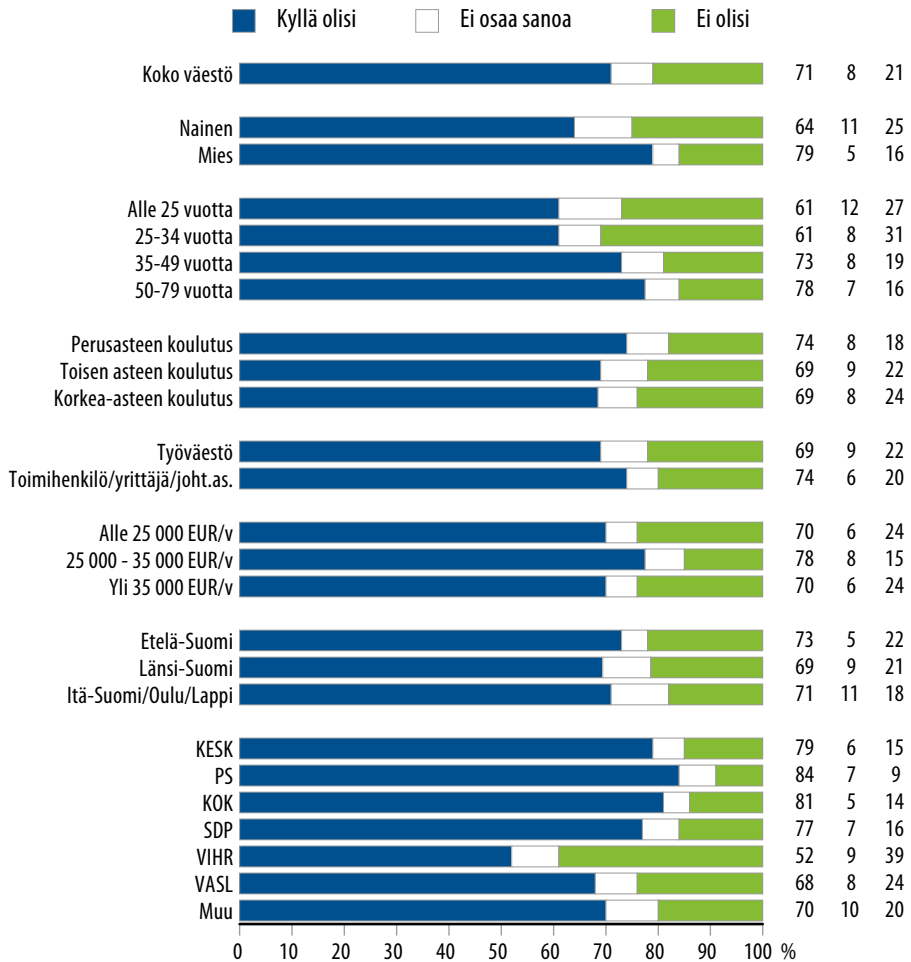
Kuvio 14. Puolustusmäärärahat

"Mikä on mielipiteenne puolustusvoimille myönnettävistä varoista?"

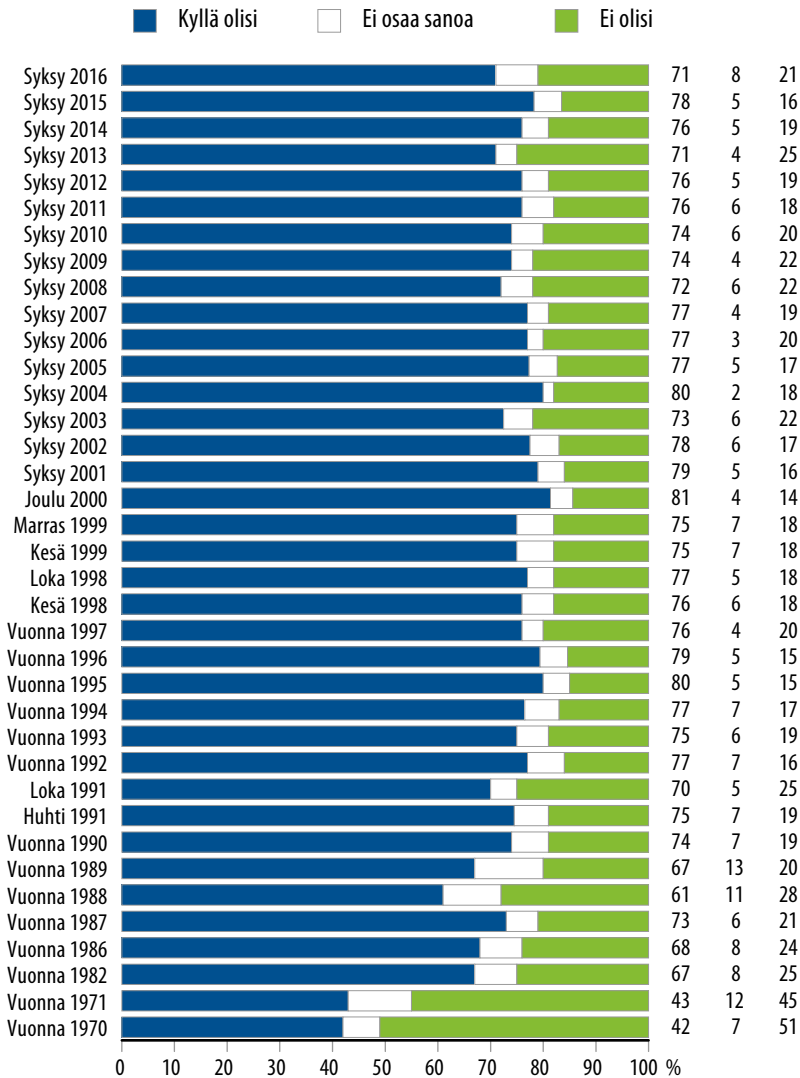
Kuvio 15. Maanpuolustustahto

"Jos Suomeen hyökätään, niin olisiko suomalaisten mielestänne puolustauduttava aseellisesti kaikissa tilanteissa, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta?"

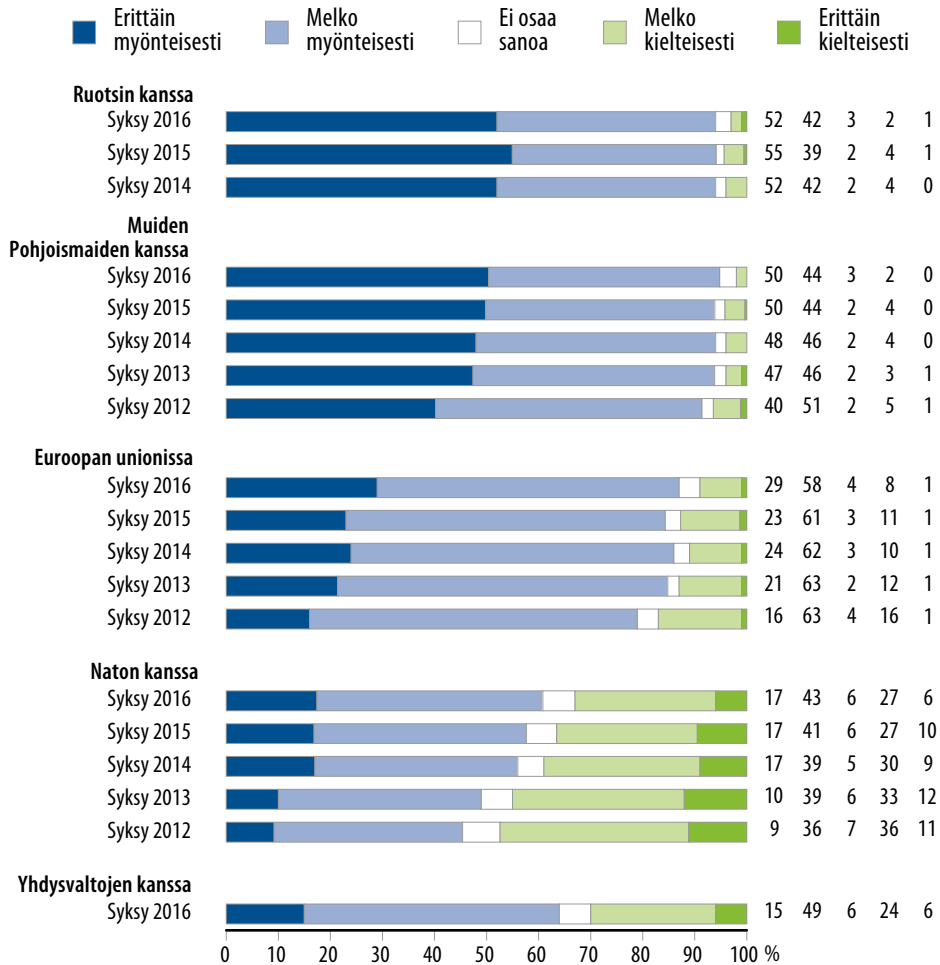
Kuvio 16. Maanpuolustustahto

"Jos Suomeen hyökätään, niin olisiko suomalaisten mielestänne puolustauduttava aseellisesti kaikissa tilanteissa, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta?"

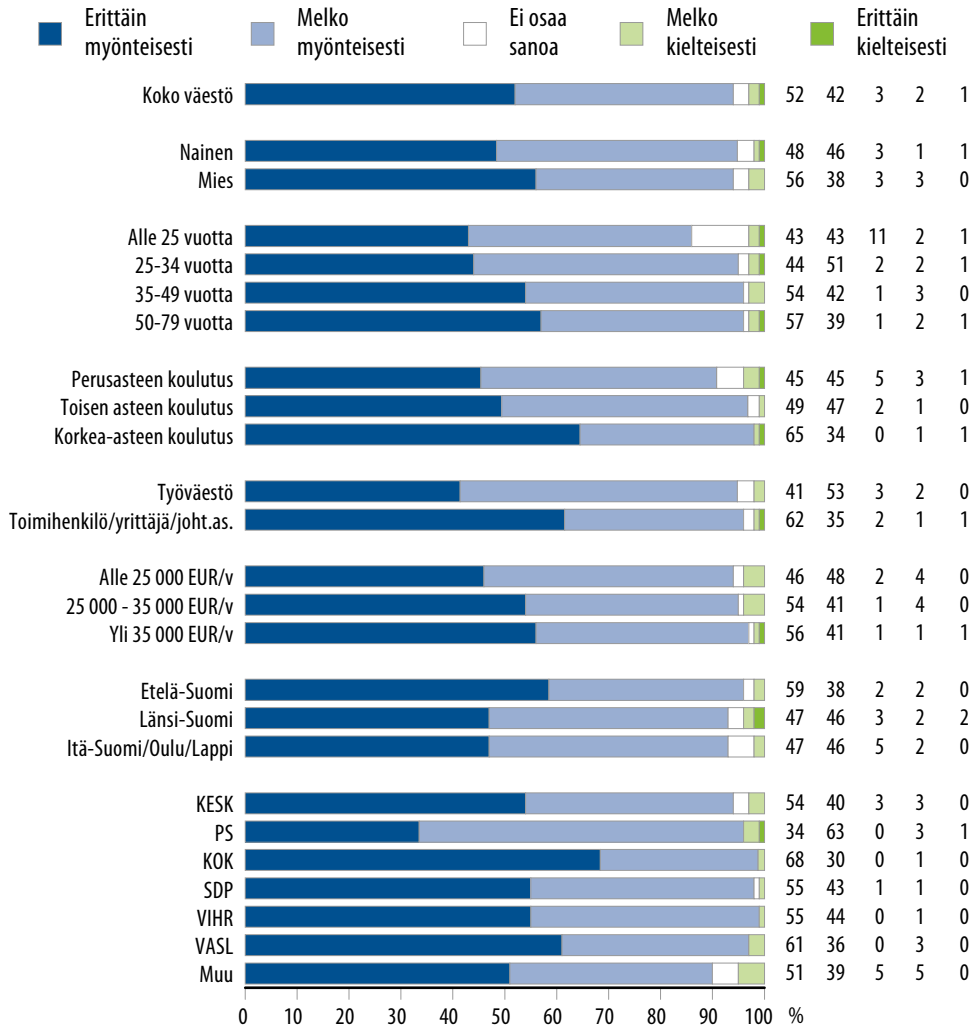
Kuvio 17. Sotilaallinen yhteistyö

"Suomi tekee sotilaallista yhteistyötä muiden Pohjoismaiden ja Naton kanssa sekä Euroopan unionissa. Miten suhtaudutte tähän yhteistyöhön?"

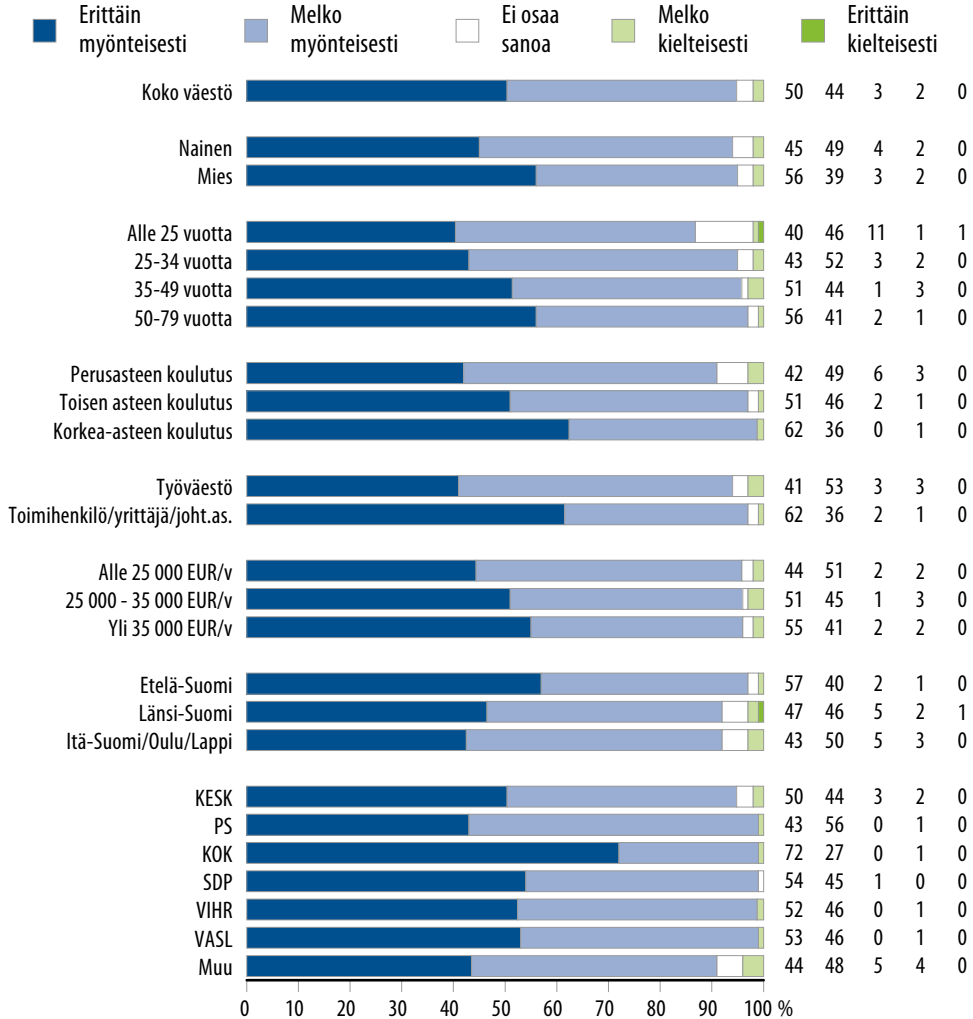
Kuvio 18. Sotilaallinen yhteistyö Ruotsin kanssa

"Suomi tekee sotilaallista yhteistyötä Ruotsin kanssa. Miten suhtaudutte tähän yhteistyöhön?"

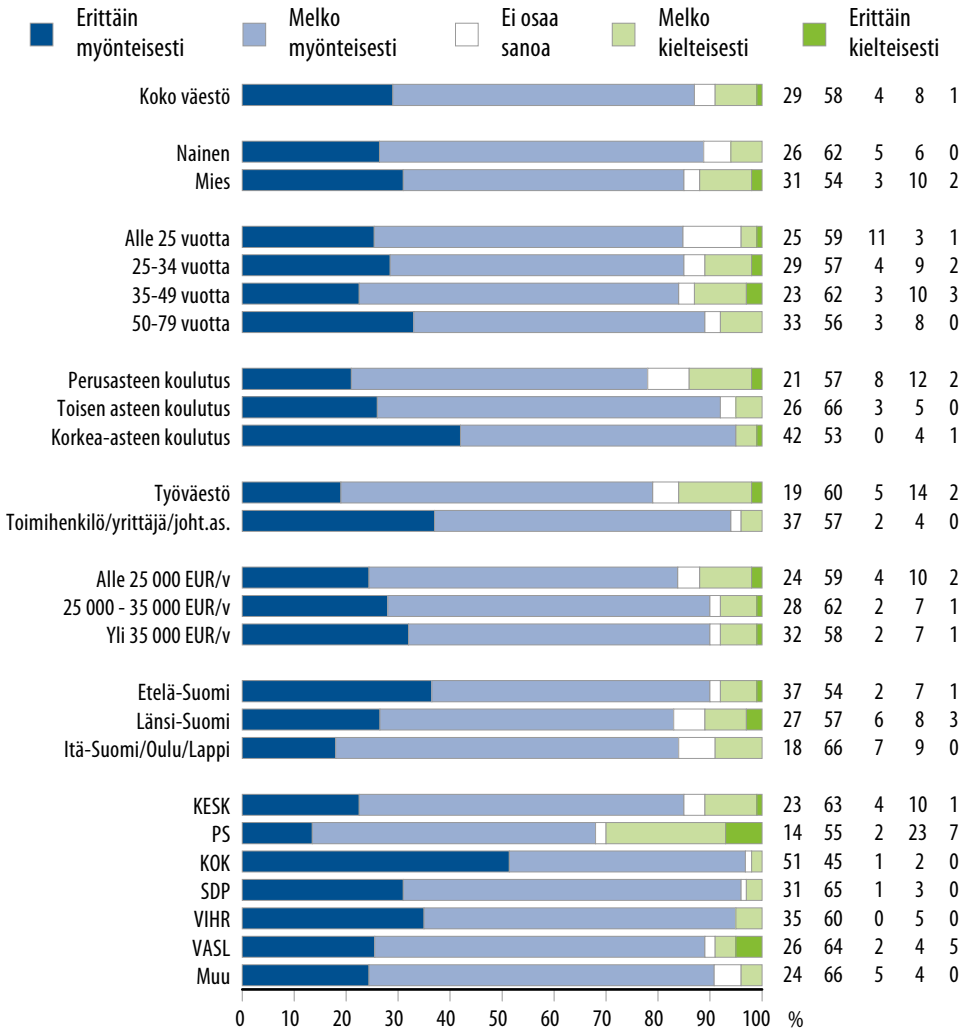
Kuvio 19. Sotilaallinen yhteistyö muiden Pohjoismaiden kanssa

"Suomi tekee sotilaallista yhteistyötä muiden Pohjoismaiden kanssa. Miten suhtaudutte tähän yhteistyöhön?"

Kuvio 20. Sotilaallinen yhteistyö Euroopan unionissa

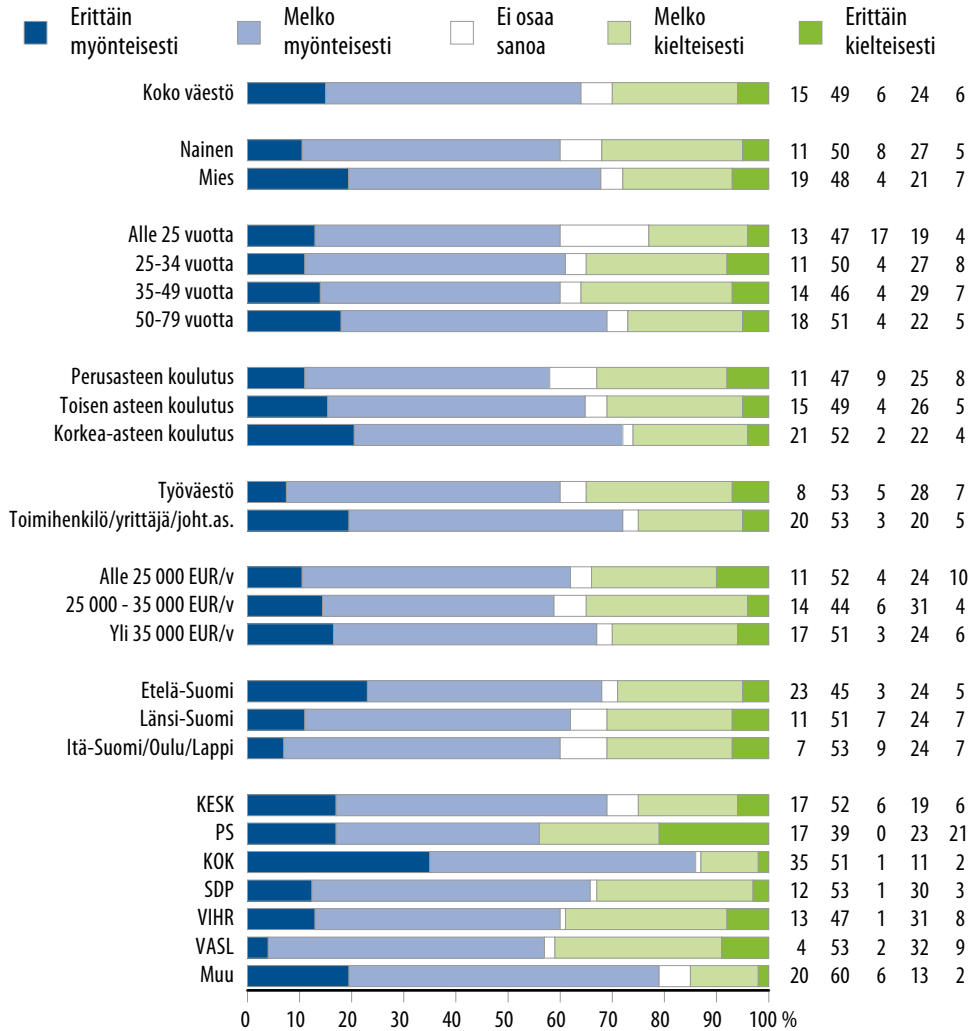
"Suomi tekee sotilaallista yhteistyötä Euroopan unionissa. Miten suhtaudutte tähän yhteistyöhön?"

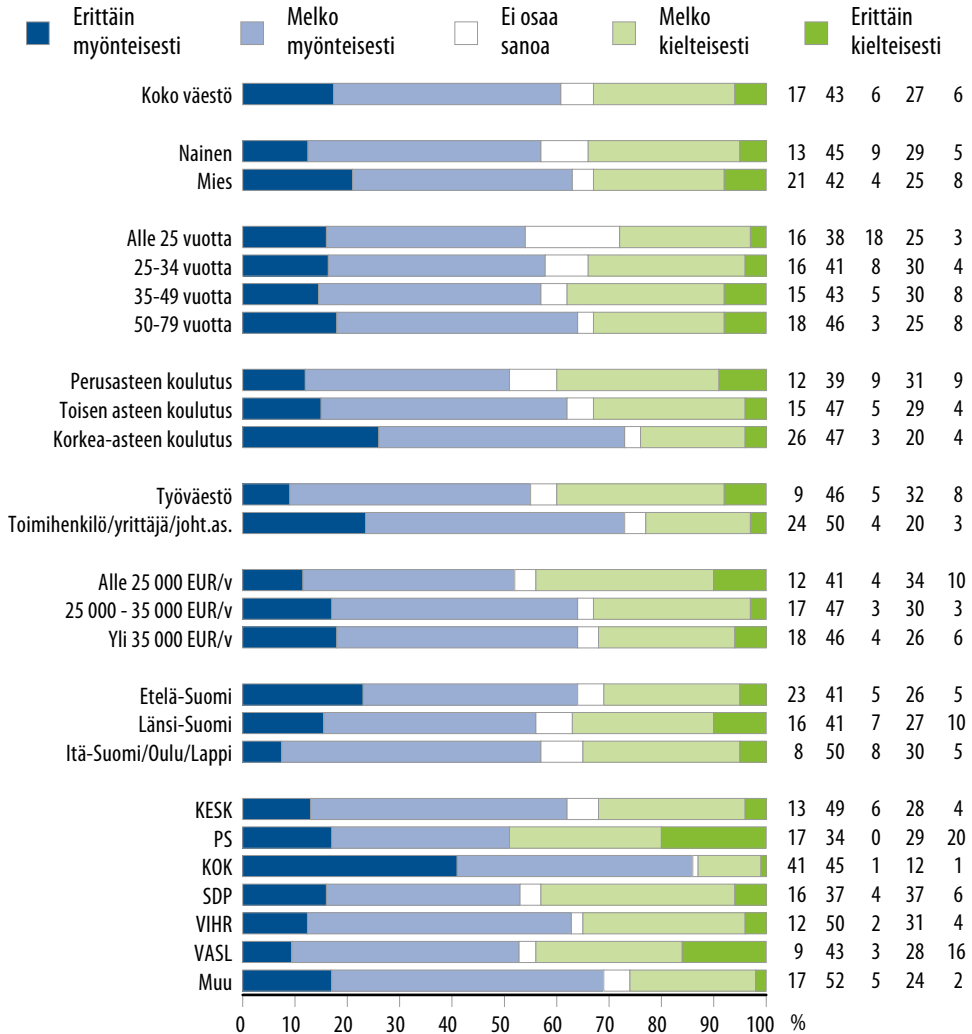
Kuvio 21. Sotilaallinen yhteistyö Yhdysvaltojen kanssa

"Suomi tekee sotilaallista yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa. Miten suhtaudutte tähän yhteistyöhön?"

Kuvio 22. Sotilaallinen yhteistyö Naton kanssa

"Suomi tekee sotilaallista yhteistyötä Naton kanssa. Miten suhtaudutte tähän yhteistyöhön?"

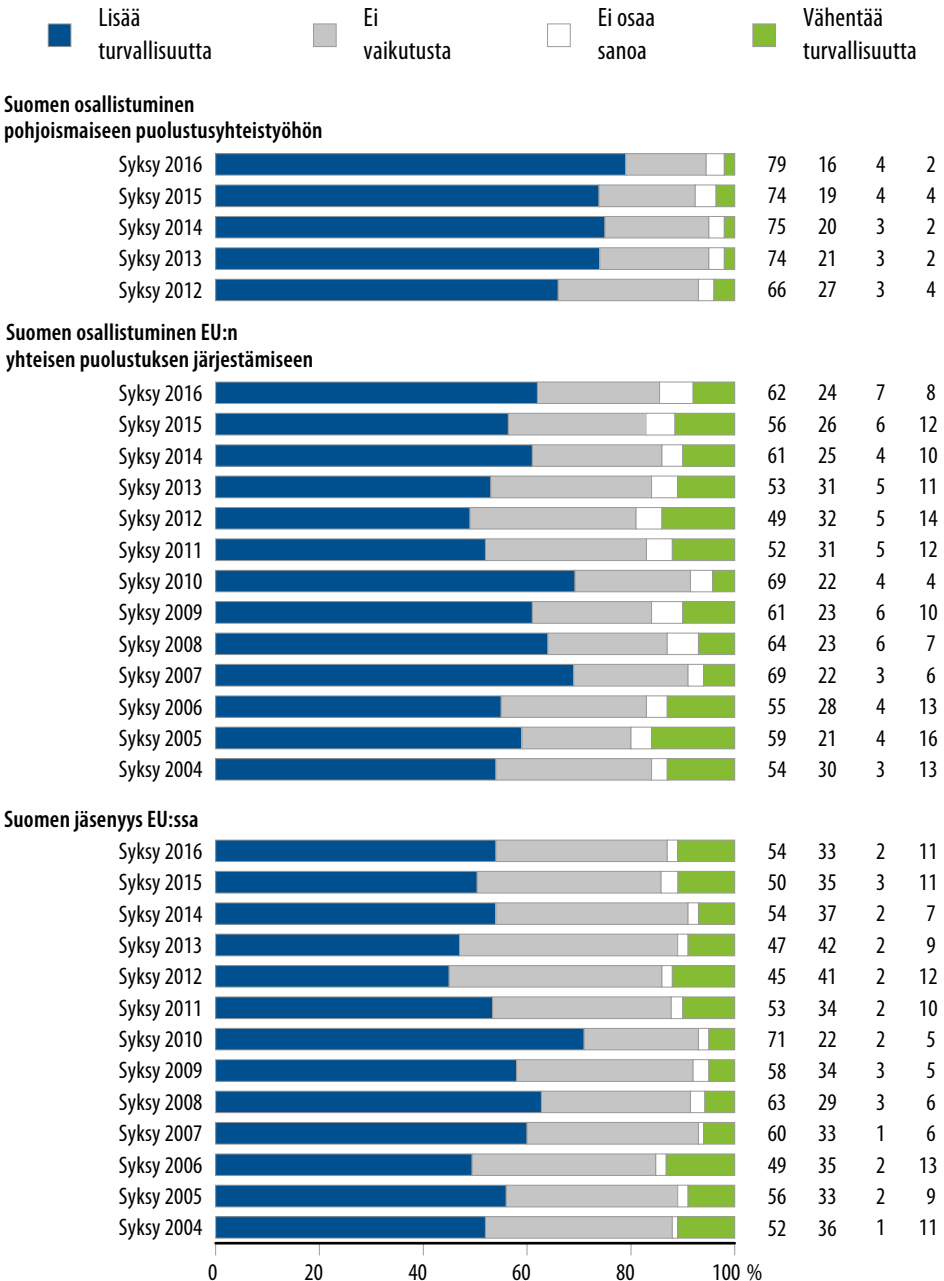
Kuvio 23. Turvallisuuden vaikuttavia tekijöitä

"Miten arvioitte seuraavassa lueteltuja ilmiöitä ja tekijöitä? Millainen vaikutus niillä on Suomen ja suomalaisten turvallisuuteen?"

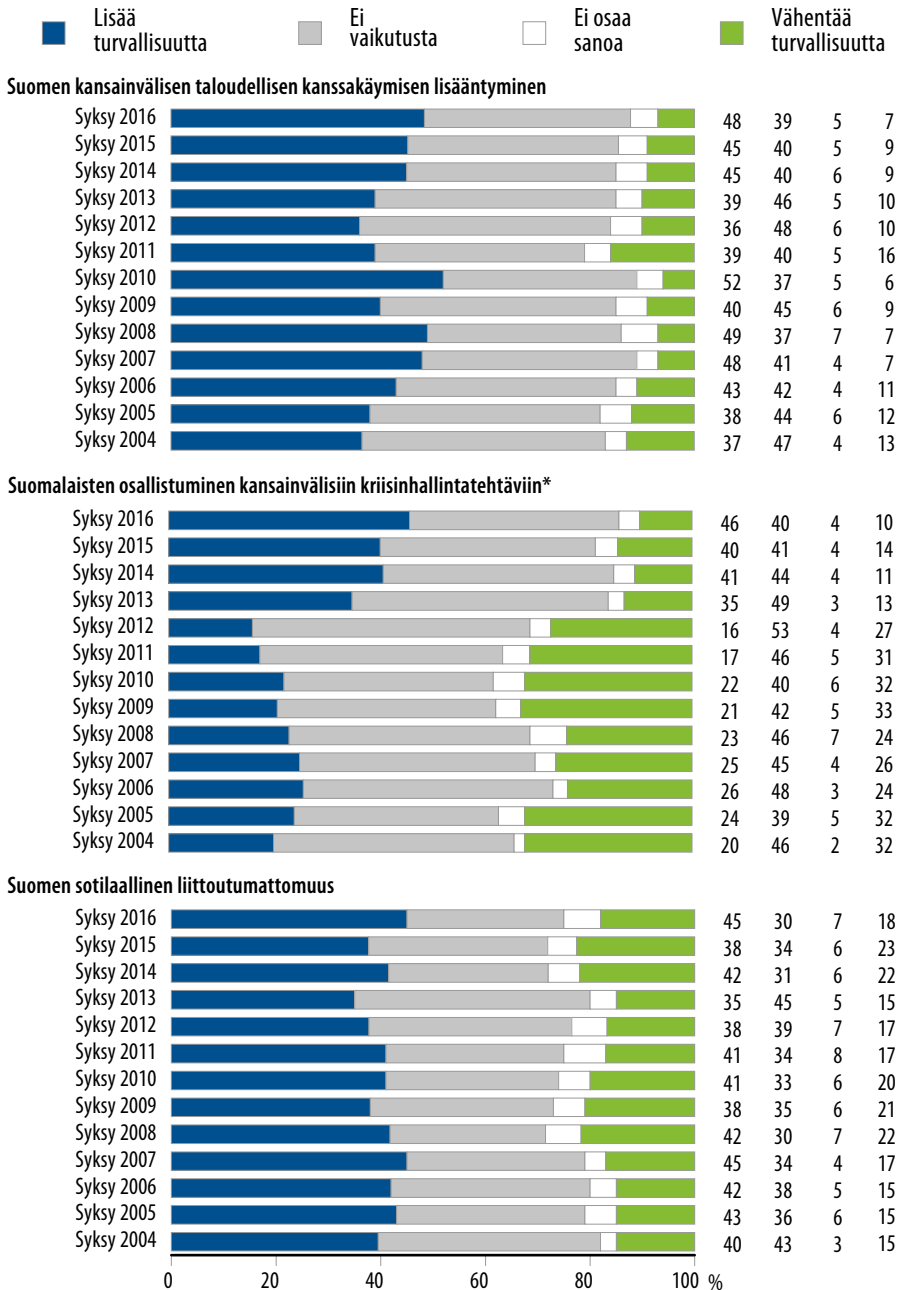
Kuvio 24. Turvallisuuden vaikuttavia tekijöitä (I)

"Miten arvioitte seuraavassa lueteltuja ilmiöitä ja tekijöitä? Millainen vaikutus niillä on Suomen ja suomalaisten turvallisuuteen?"

Kuvio 25. Turvallisuuden vaikuttavia tekijöitä (II)

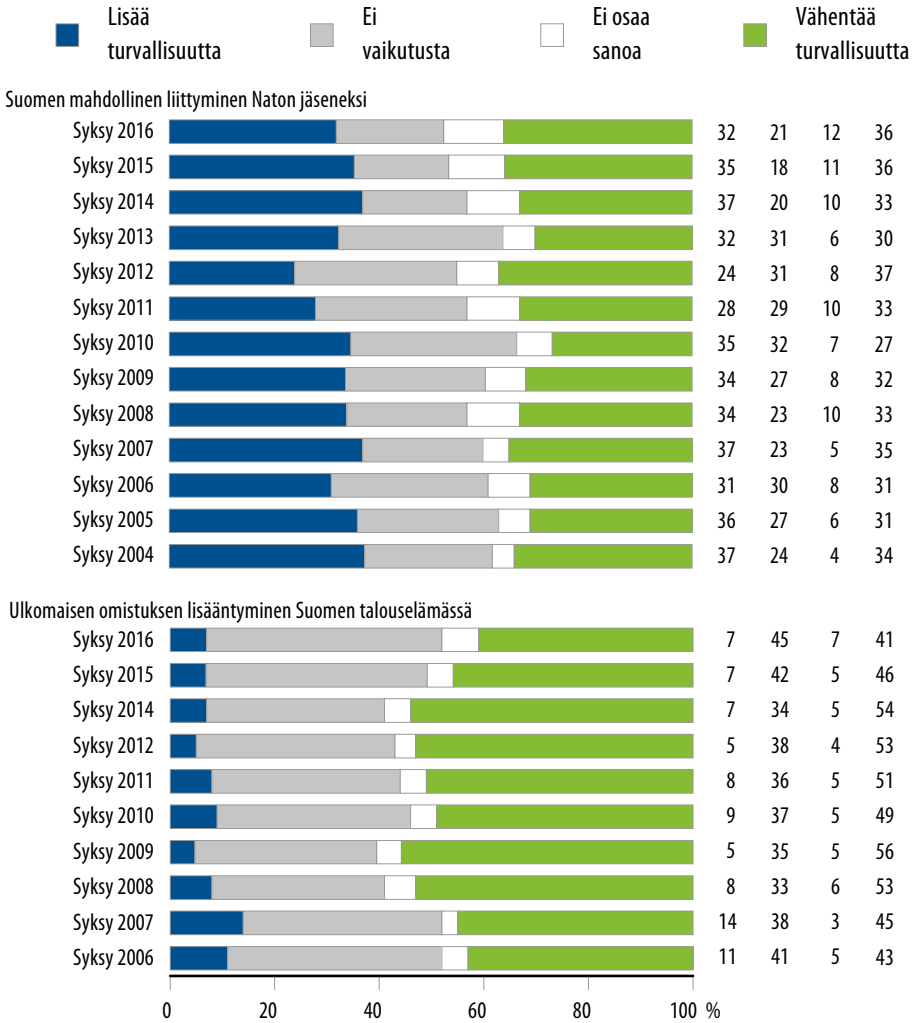
"Miten arvioitte seuraavassa lueteltuja ilmiöitä ja tekijöitä? Millainen vaikutus niillä on Suomen ja suomalaisten turvallisuuteen?"

*) v. 2004-2012 Suomalaisten osallistuminen kriisinhallintatehtäviin sotaa käyvillä alueilla

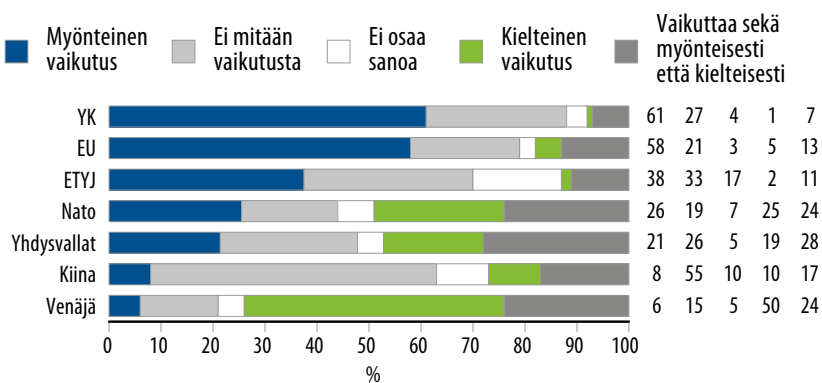
Kuvio 26. Turvallisuuden vaikuttavia tekijöitä (III)

"Miten arvioitte seuraavassa lueteltuja ilmiöitä ja tekijöitä? Millainen vaikutus niillä on Suomen ja suomalaisten turvallisuuteen?"

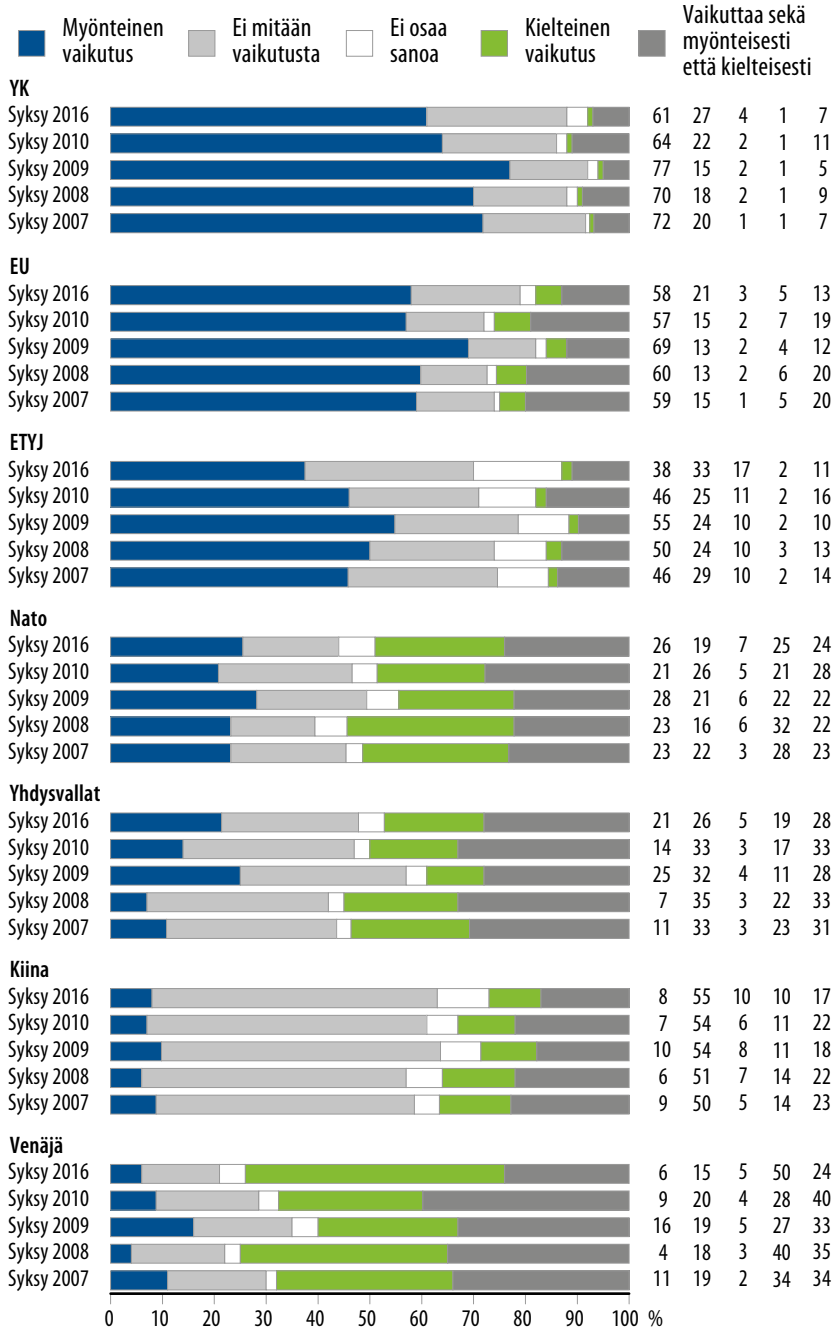
Kuvio 27. Suomen turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä

"Miten arvioitte seuraavien tahojen vaikutusta Suomen turvallisuuteen?"

Kuvio 28. Suomen turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä

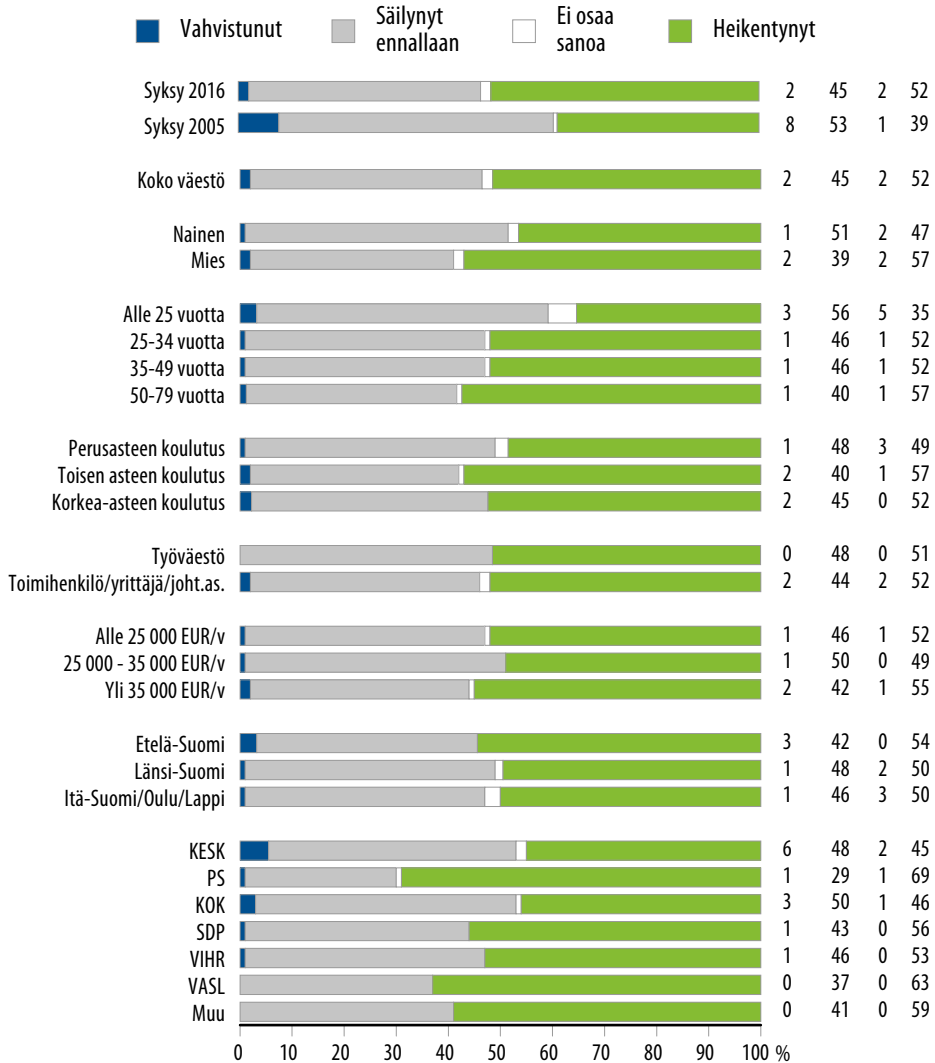
"Miten arvioitte seuraavien tahojen vaikutusta Suomen turvallisuuteen?"

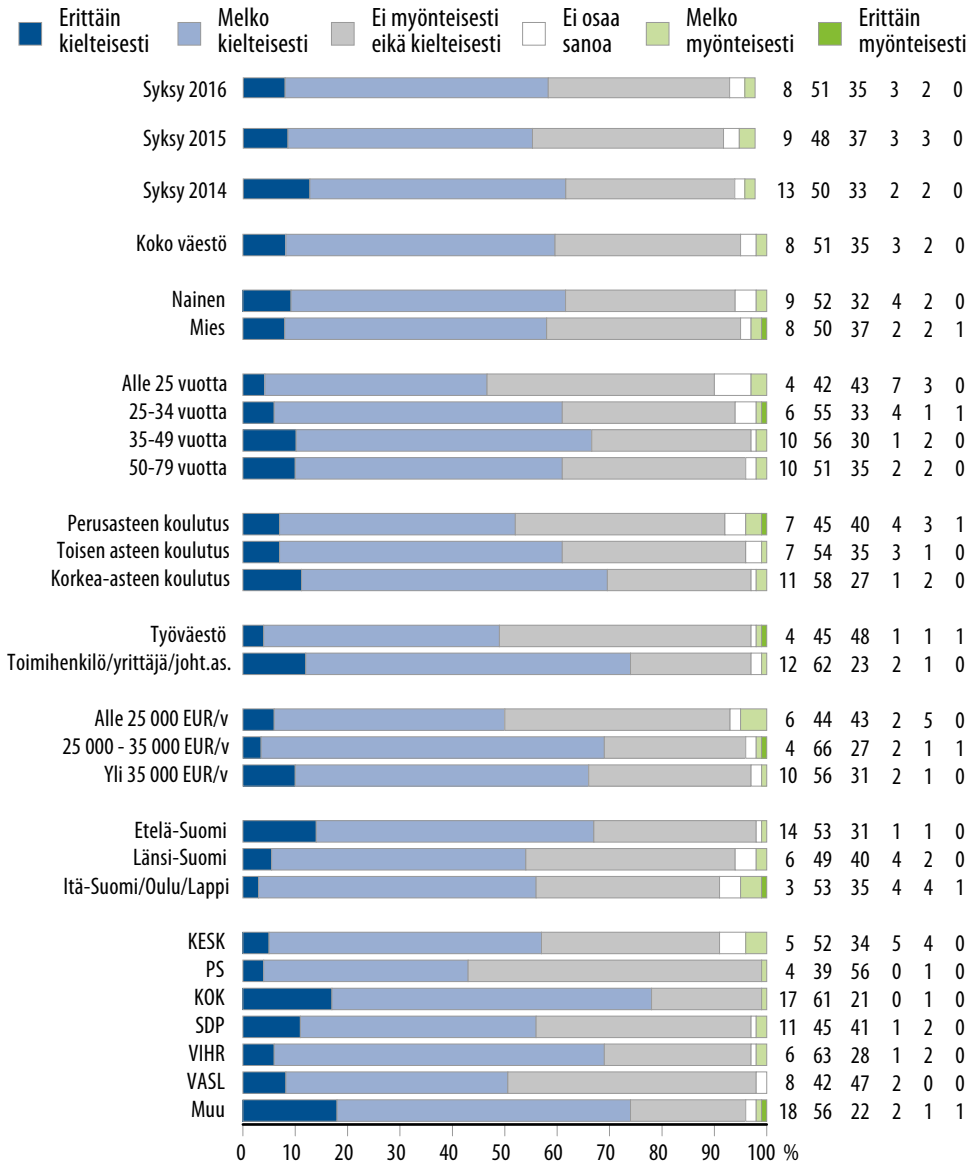
Kuvio 29. Luottamus Euroopan unionin tulevaisuuteen

"Millaista luottamusta tunnette Euroopan unionin tulevaisuuteen? Onko luottamuksenne vahvistunut, heikentynyt vai säilynyt ennallaan?"

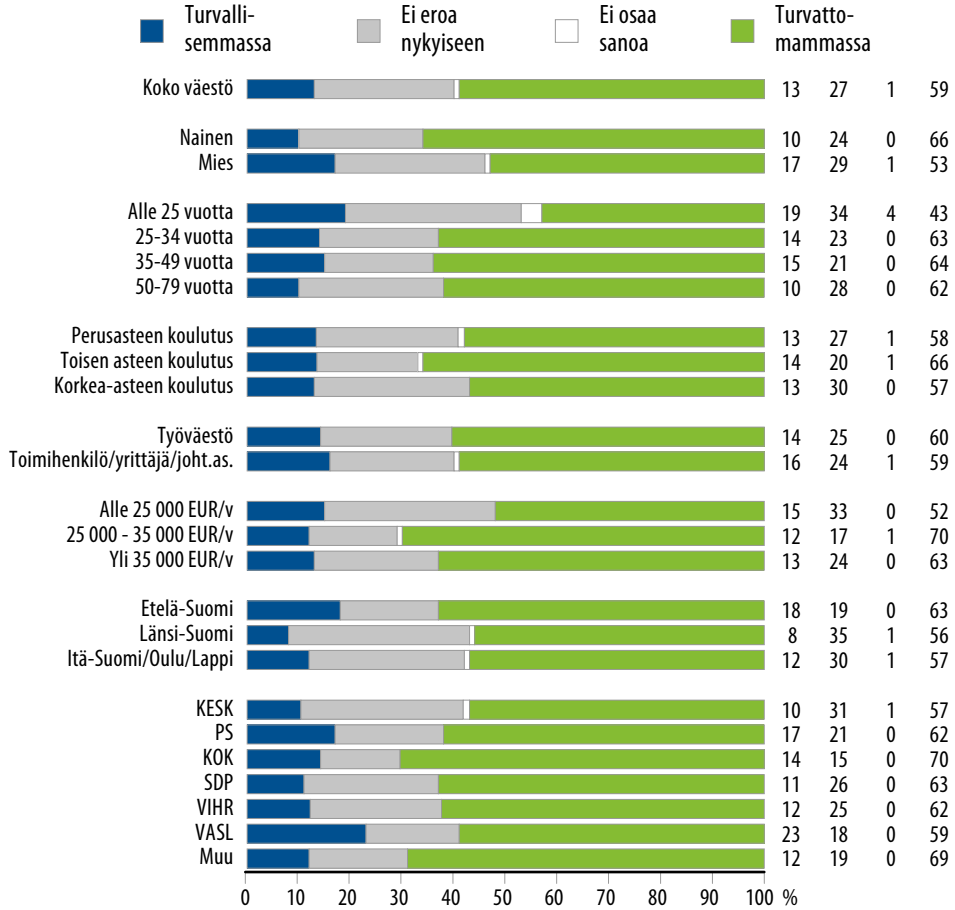
Kuvio 30. Venäjän viimeaikaisten toimien vaikutus Suomen turvallisuuteen

"Miten arvioisitte Venäjän viimeaikaisten toimien vaikutusta Suomen turvallisuuteen? Venäjän viimeaikaiset toimet vaikuttavat Suomen turvallisuuteen..."

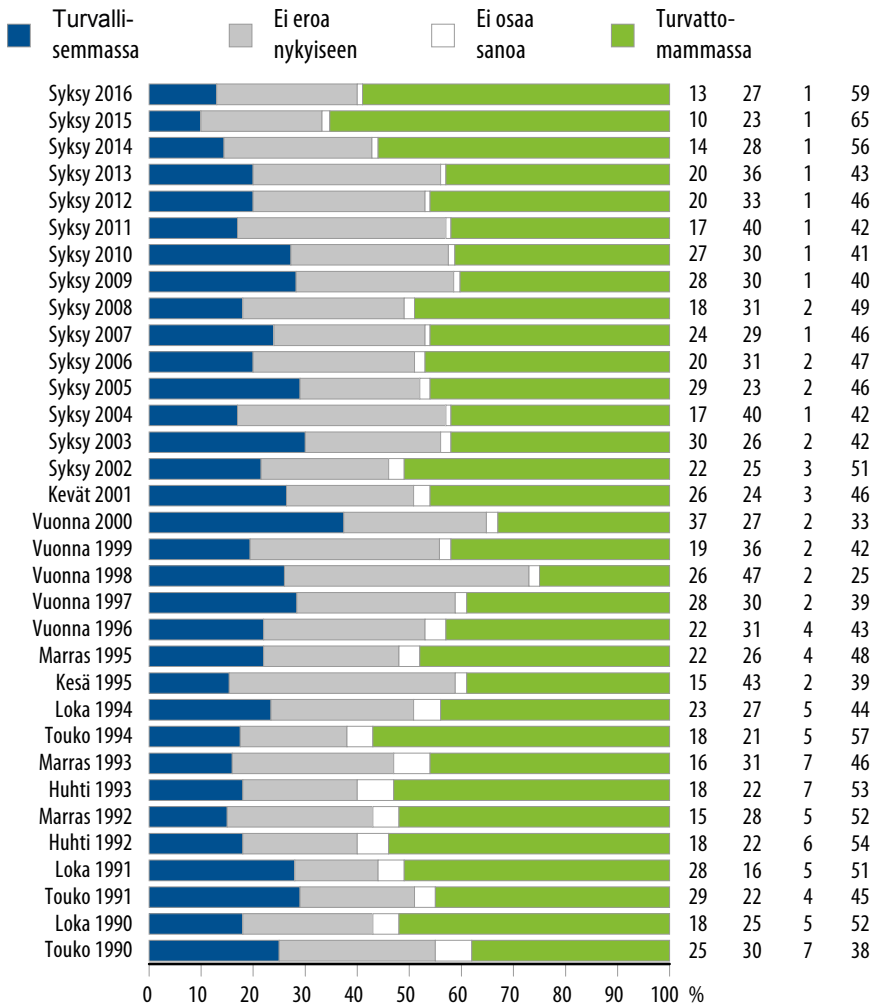
Kuvio 31. Turvallisempi vai turvattomampi tulevaisuus

"Jos ajattelette nykyistä maailmantilaa kokonaisuutena, niin uskotteko Suomen ja suomalaisten elävän seuraavien viiden vuoden aikana turvallisemmassa vai turvattomammassa maailmassa kuin nykyään?"

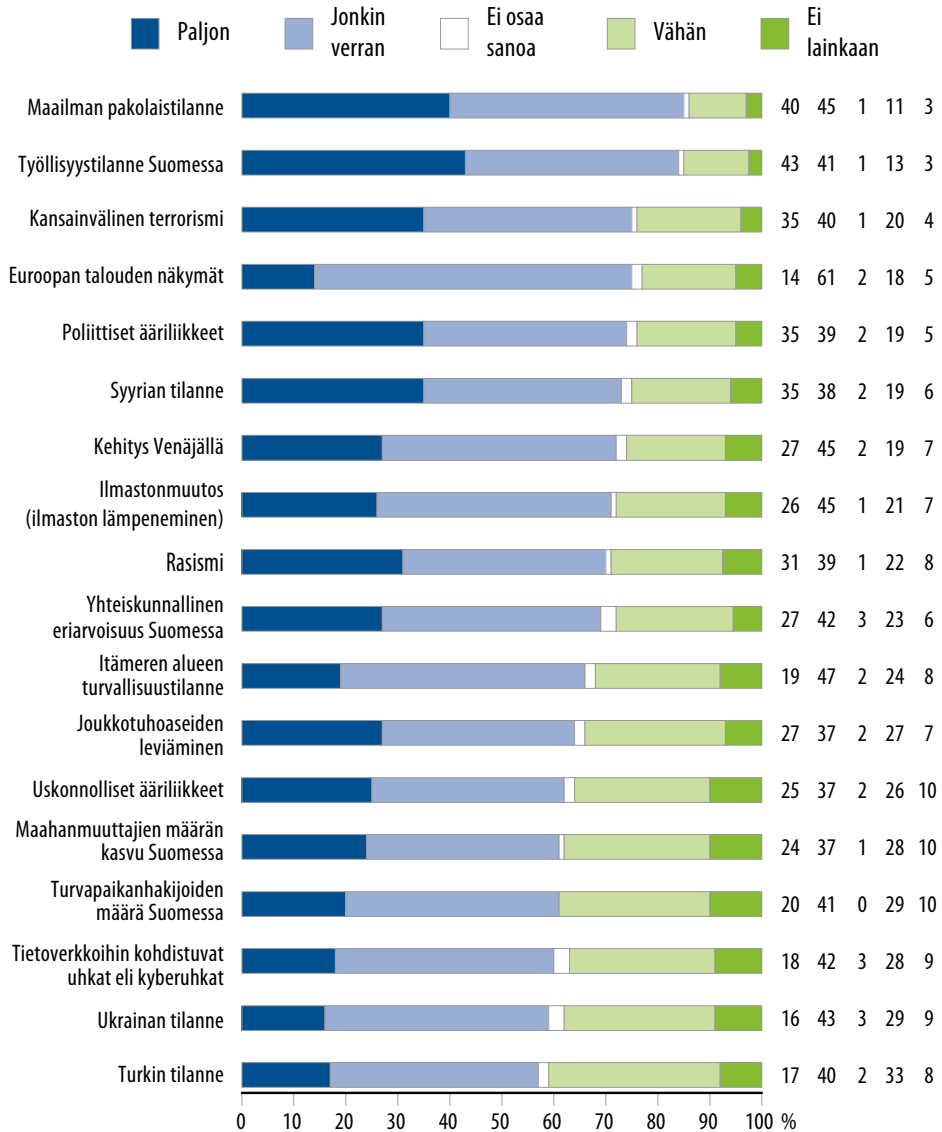
Kuvio 32. Turvallisempi vai turvattomampi tulevaisuus

"Jos ajattelette nykyistä maailmantilaa kokonaisuutena, niin uskotteko Suomen ja suomalaisten elävän seuraavien viiden vuoden aikana turvallisemmassa vai turvattomammassa maailmassa kuin nykyään?"

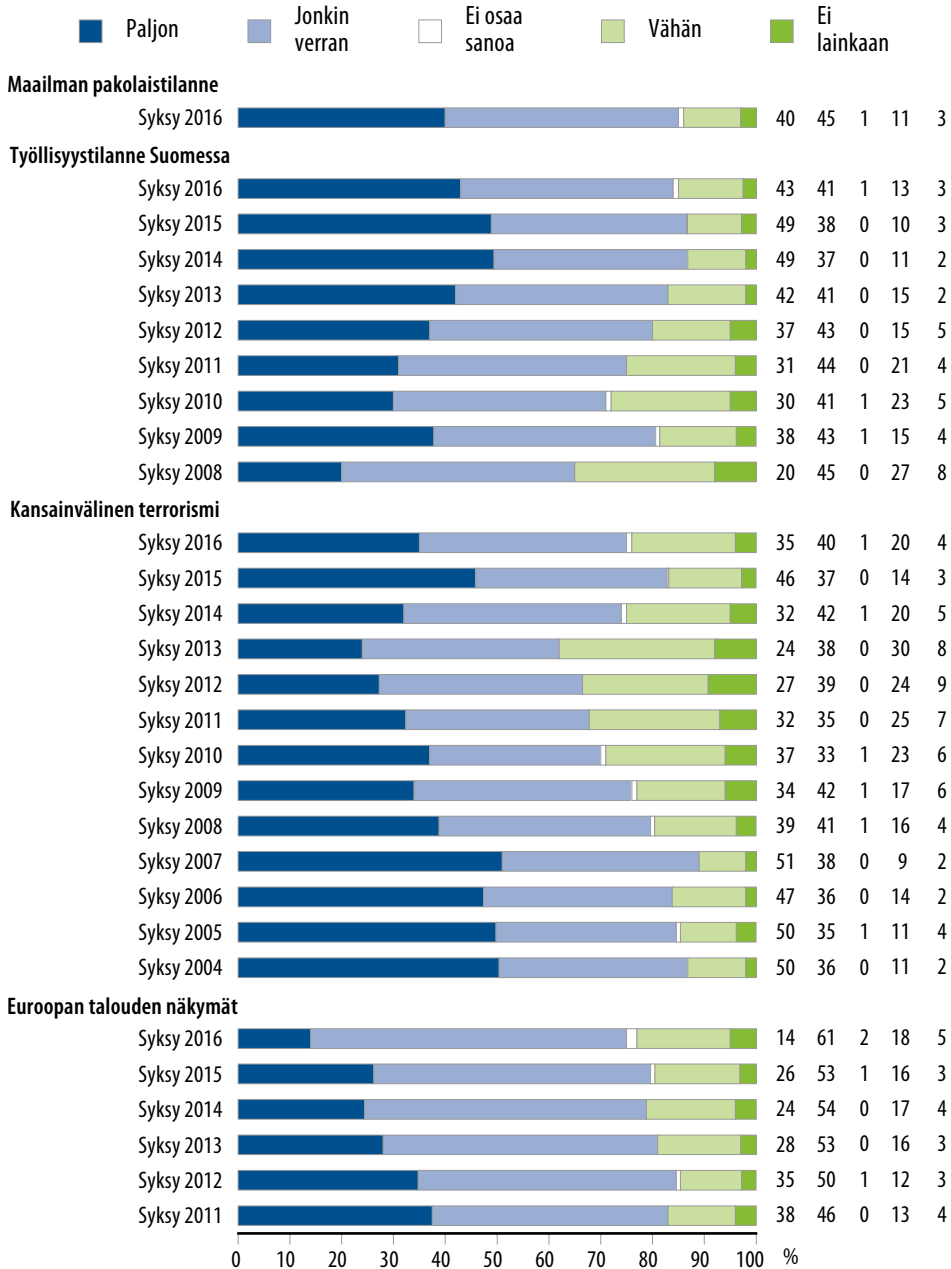
Kuvio 33. Kansalaisissa huolta aiheuttavia tekijöitä

"Miten arvioitte seuraavassa lueteltuja ilmiöitä ja tekijöitä? Missä määrin ne aiheuttavat teissä huolta tulevaisuudesta?"

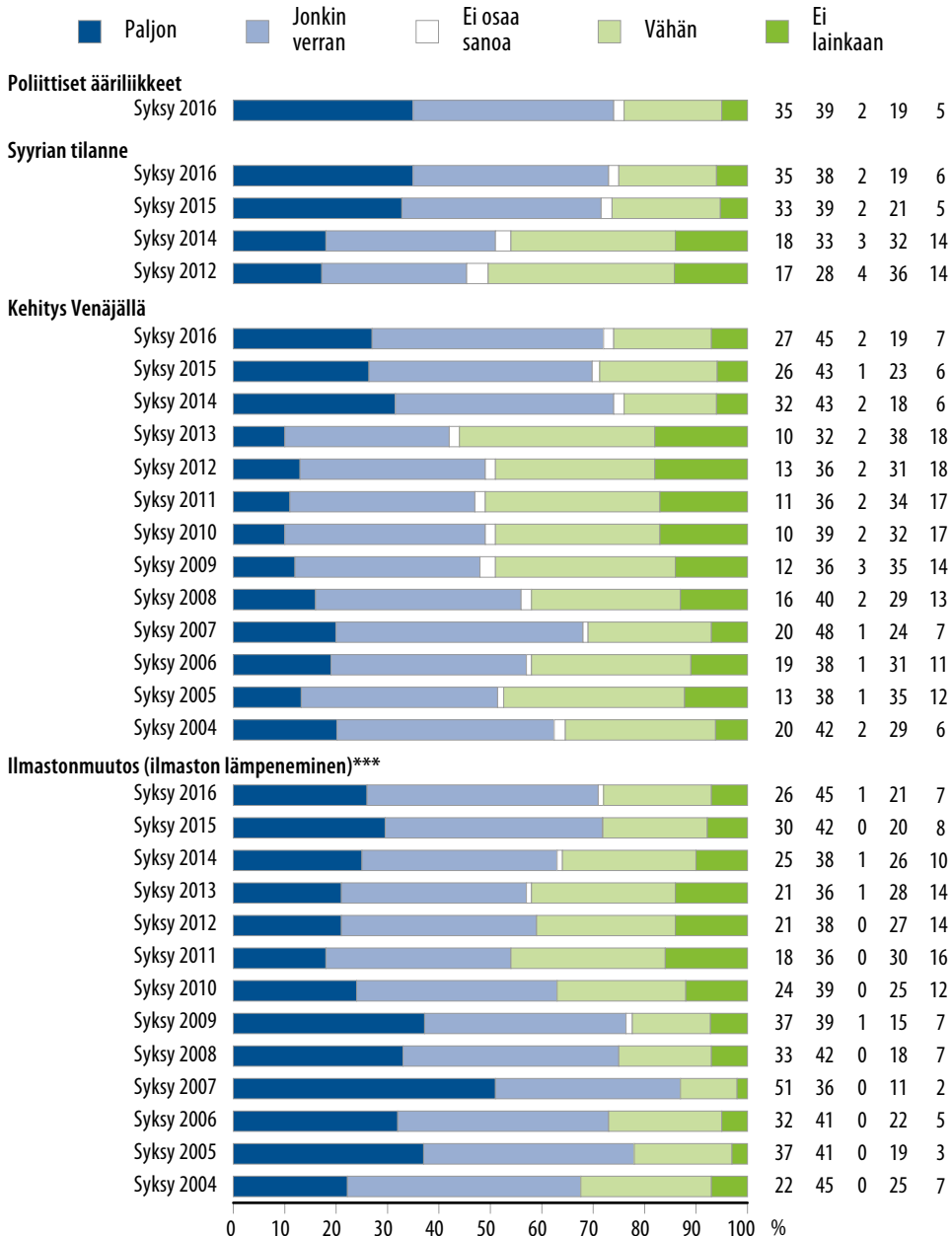
Kuvio 34. Kansalaisissa huolta aiheuttavia tekijöitä (I)

"Miten arvioitte seuraavassa lueteltuja ilmiöitä ja tekijöitä? Missä määrin ne aiheuttavat teissä huolta tulevaisuudesta?"

Kuvio 35. Kansalaisissa huolta aiheuttavia tekijöitä (II)

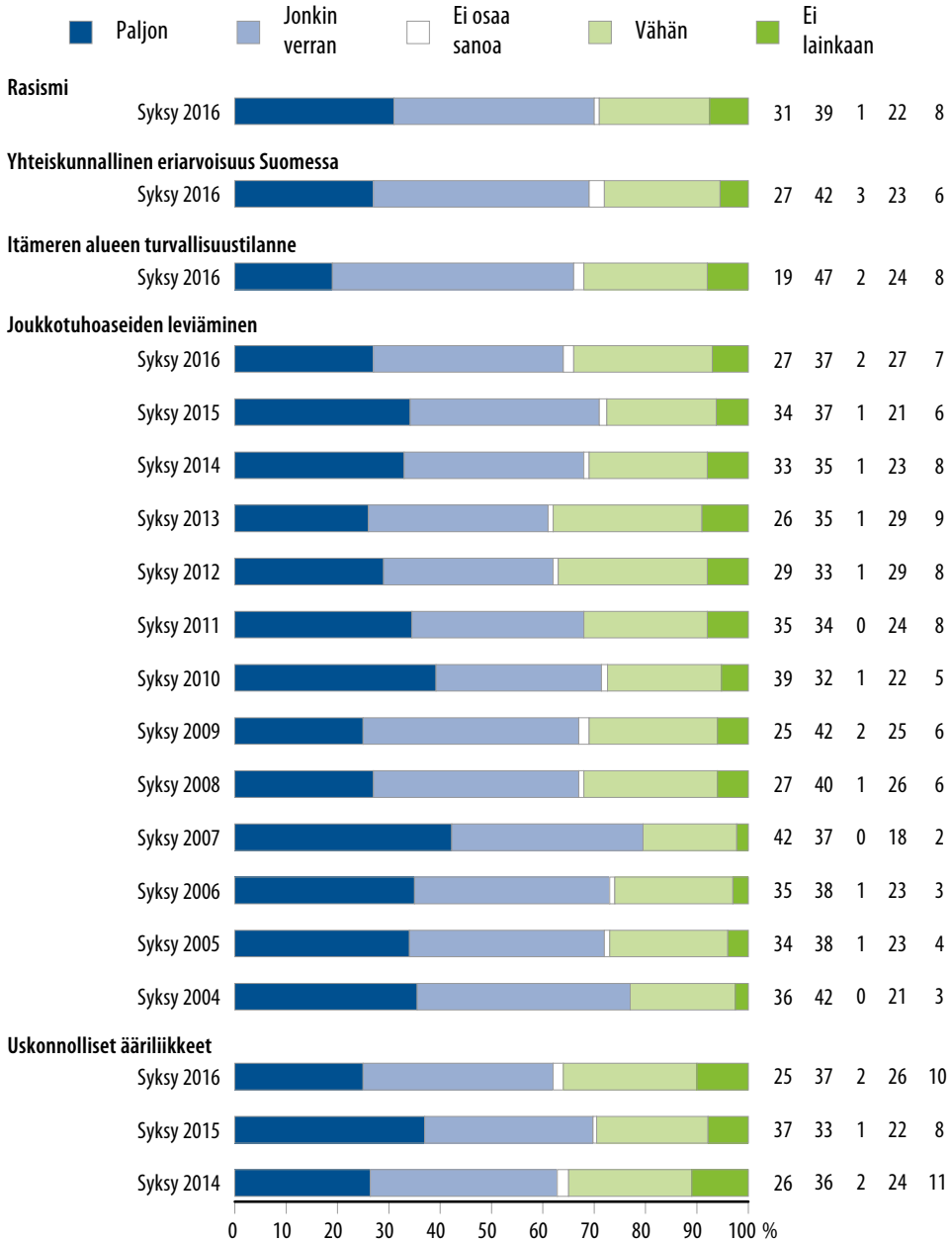
"Miten arvioitte seuraavassa lueteltuja ilmiöitä ja tekijöitä? Missä määrin ne aiheuttavat teissä huolta tulevaisuudesta?"

***) v. 2004-2015 Ilmaston lämpeneminen

Kuvio 36. Kansalaisissa huolta aiheuttavia tekijöitä (III)

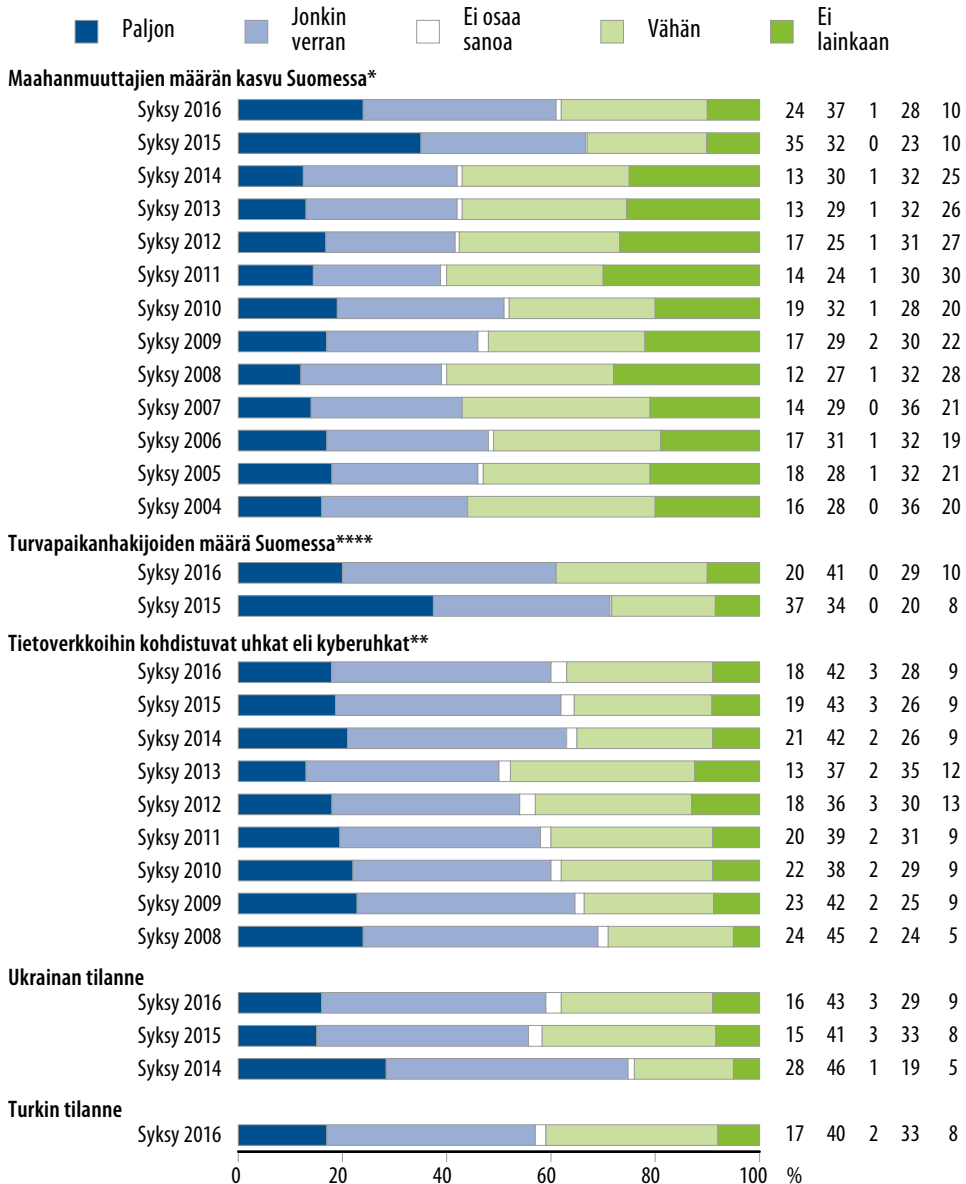
"Miten arvioitte seuraavassa lueteltuja ilmiöitä ja tekijöitä? Missä määrin ne aiheuttavat teissä huolta tulevaisuudesta?"

Kuvio 37. Kansalaisissa huolta aiheuttavia tekijöitä (IV)

"Miten arvioitte seuraavassa lueteltuja ilmiöitä ja tekijöitä? Missä määrin ne aiheuttavat teissä huolta tulevaisuudesta?"

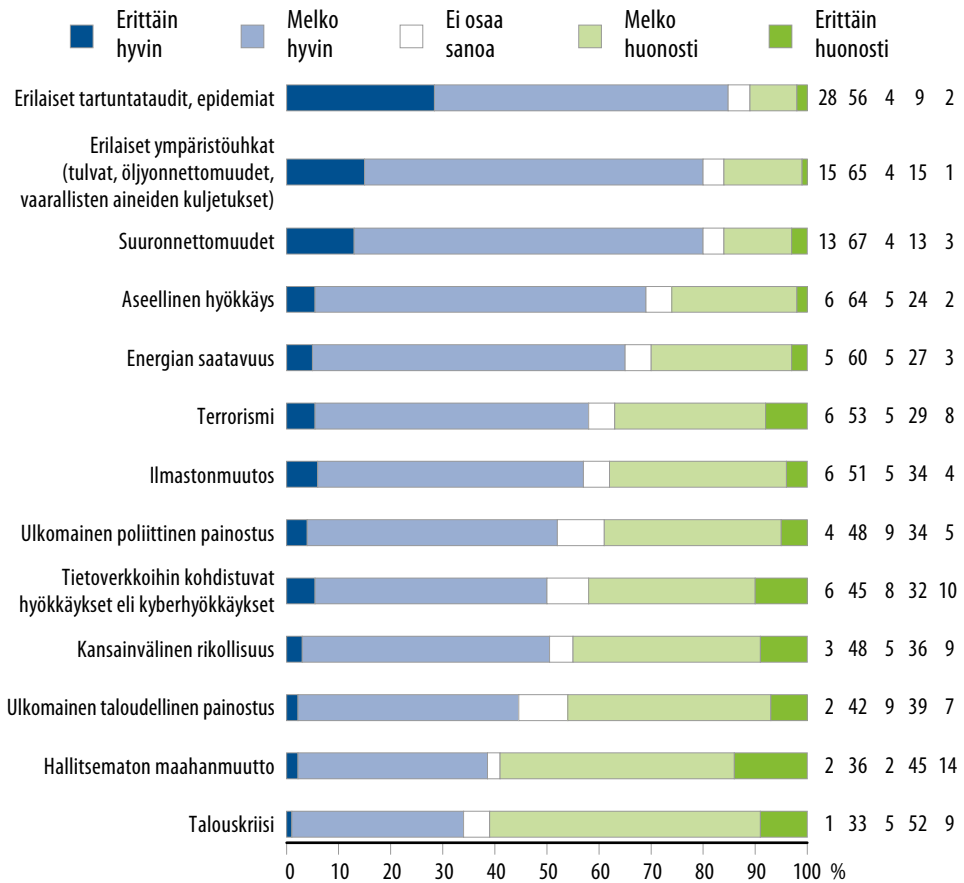
*) v. 2013 Maahanmuuttajien määrä Suomessa

***) v. 2008-2012 Tietoverkkoihin kohdistuva rikollisuus

****) v. 2015 Turvapaikkaa Suomesta hakevien määrän kasvu

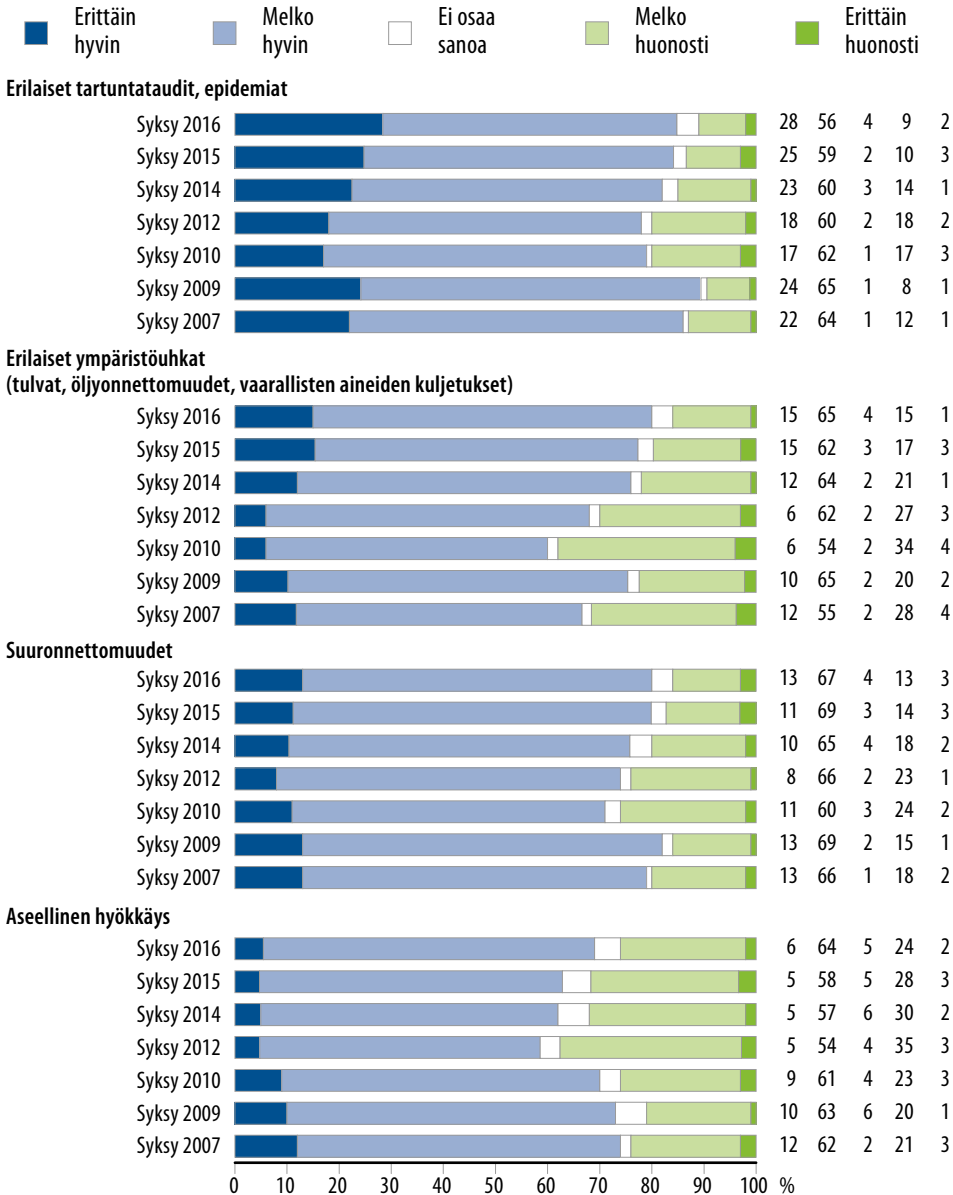
Kuvio 38. Varautuminen erilaisiin uhkiin

"Miten hyvin mielestänne Suomessa on varauduttu seuraavien turvallisuusuhkien torjuntaan?"

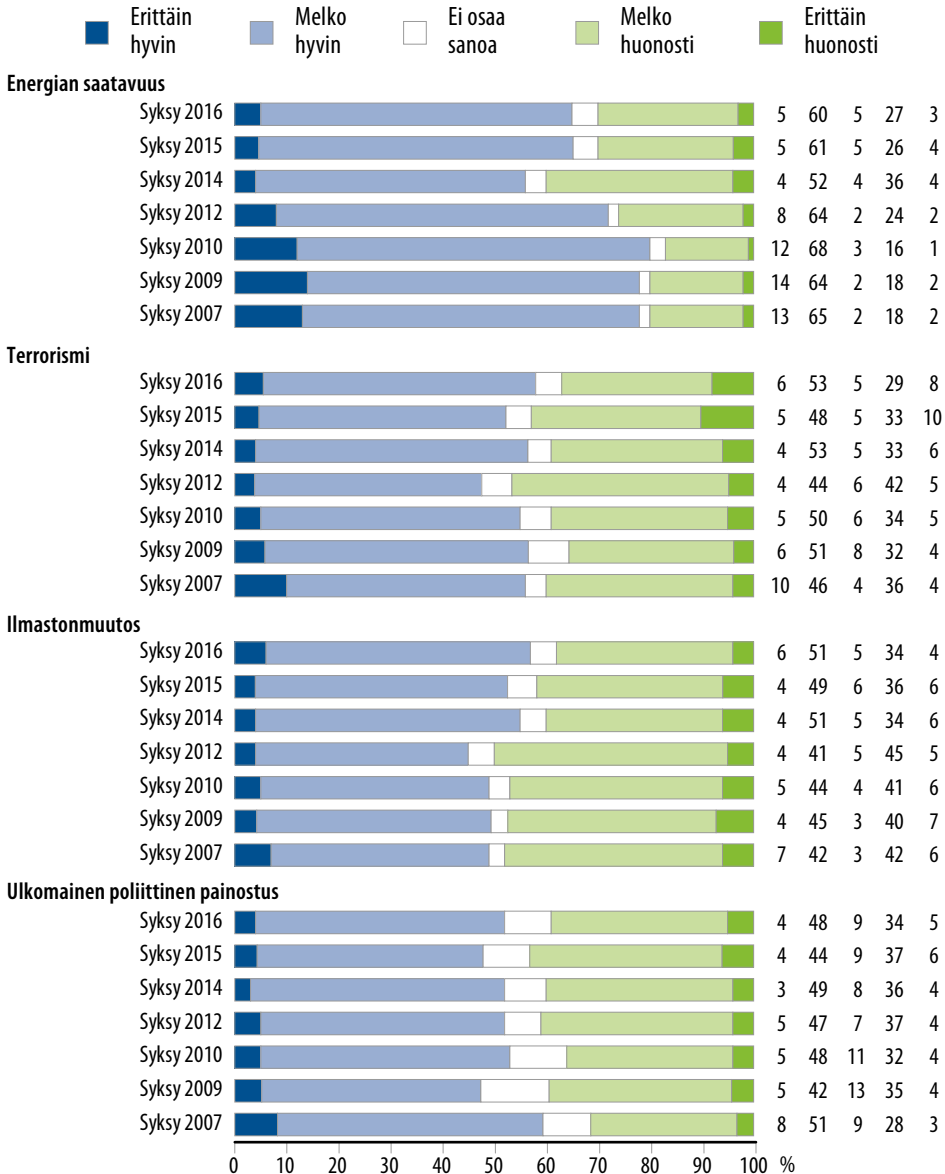
Kuvio 39. Varautuminen erilaisiin uhkiin (I)

"Miten hyvin mielestänne Suomessa on varauduttu seuraavien turvallisuusuhkien torjuntaan?"

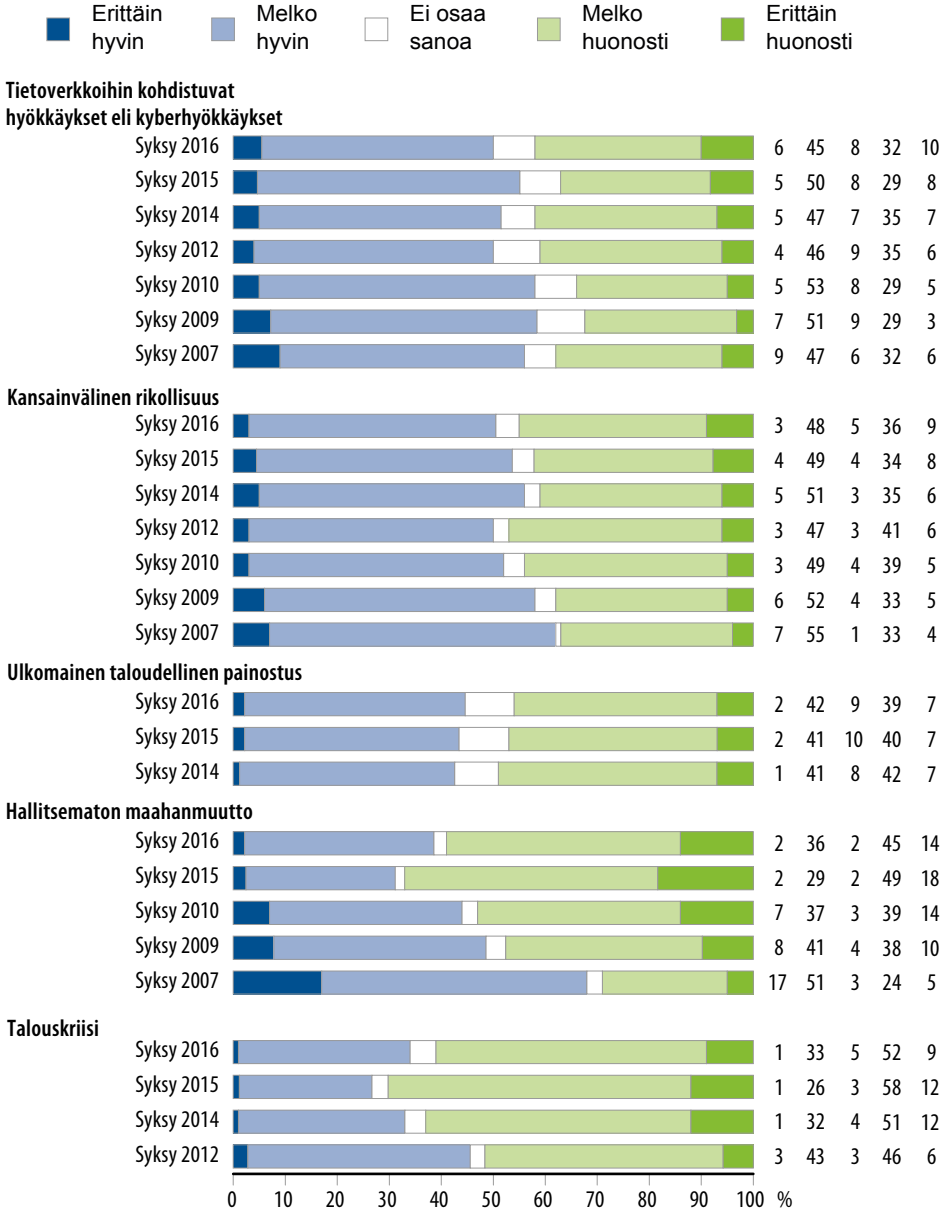
Kuvio 40. Varautuminen erilaisiin uhkiin (II)

"Miten hyvin mielestänne Suomessa on varauduttu seuraavien turvallisuusuhkien torjuntaan?"

Kuvio 41. Varausminen erilaisiin uhkiin (III)

"Miten hyvin mielestänne Suomessa on varauduttu seuraavien turvallisuusuhkien torjuntaan?"

MTS:n tutkimusjaosto 2015 - 2019

Puheenjohtaja	Harriet Lonka, filosofian tohtori
Varapuheenjohtaja	Jan Koskimies, eduskuntasihteeri
Jäsenet	Soili Haverinen, tohtorikoulutettava, teologian maisteri Anna Jungner - Nordgren, tiedottaja Mikko Kinnunen, yksikön päällikkö Marko Kivelä, yhteiskunta- ja kansainvälisten suhteiden johtaja Antti Koskela, talouspoliittinen asiantuntija Esko Kurvinen, toimitusjohtaja Anni Lahtinen, pääsihteeri Juha Mäenpää, ammatillinen erityisopettaja Timo Perälä, ylitarkastaja Jussi Salonranta, poliittinen suunnittelija Jenna Simula, kansanedustajan avustaja, tradenomi Unto Vesa, tutkija emeritus Heli Viiri, MTT, erikoistutkija
Jaostokohtaiset asiantuntijat	Teija Mankkinen, YTT, kehittämisjohtaja Teemu Tallberg, FT, sotilassosiologian professori

MTS:n puheenjohtajat

Puheenjohtaja	Sofia Vikman, kansanedustaja
Varapuheenjohtaja	Petteri Leino, puolustusministerin erityisavustaja
Varapuheenjohtaja	Markku Pakkanen, kansanedustaja
Sihteeristö	Heli Santala, pääsihteeri Markus Kinkku, yleissihteeri

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta MTS on valtioneuvoston eduskuntavaalikaudeksi asettama pysyvä parlamentaarinen komitea, joka hallinnollisesti toimii puolustusministeriössä. Parlamentaarisesti nimettyjen jäsenten lisäksi suunnittelukunnassa on jäsenet valtioneuvoston kansliasta, ulkoasiainministeriöstä, sisäministeriöstä, puolustusministeriöstä, opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Pääesikunnasta, Yleisradiosta, STT Suomen tietotoimistosta, Suomen Journalistiliitosta, Viestinnän keskusliitosta, Maanpuolustuskorkeakoulusta sekä Rauhan- ja konfliktintutkimuskeskuksesta.

MTS selvittää muun muassa suomalaisten turvallisuuspoliittisia mielipiteitä ja asenteita sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Vuosittain MTS tekee ainakin yhden laajan, koko Suomen aikuisväestön kattavan haastattelututkimuksen. Kysymykset liittyvät ulko- ja turvallisuuspolitiikan teemoihin sekä maanpuolustukseen. Osa kysymyksistä muodostaa yhtenäisen aikasarjan jo 1960-luvulta lähtien. MTS:n tekemät mielipidetutkimukset ovat julkisia ja kaikkien käytettävissä.

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta

postiosoite: PL 31, 00131 Helsinki
käyntiosoite: Puolustusministeriö
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
sihteeristö: 0295 140 620, 0295 140 621
valtioneuvoston vaihde: 0295 16001

www.defmin.fi/mts